

KURYER WILEŃSKI

G A Z E T A
URZĘDOWA, POLITYCZNA I LITERACKA.

WYCHODZI WE WTORKI I PIATKI.

Cena na miejscu: Roczna rs. 10, Półroczna rs. 5, Kwartałowa rs. 3, Miesięczna rs. 1,
Z przesyłką: Roczna rs. 12, półroczna rs. 6, kwartałowa rs. 3 kop. 50.
Za wiersz ze 40 liter ogłoszenia płaci się 17 kop. sr.

T R E S C.

Dział urzędowy: Najwyższy rozkaz.— Od departamentu podatków i poborów.— O czynnościach Kowieńskiego urzędu gubern. do spraw włościańskich.— Wilno.

Dział nieurzędowy. Wiadomości zagraniczne: Pogląd ogólny.— Włochy.— Francja.— Anglia.— Austria.— Prusy.— Depesze telegraficzne.

Dział literacki: Ustawa o miastowych bankach ogólnych.— Przegląd: miejscowy, rolniczy, wszechstronny i pism czasowych.— Druskieniki.— Listy: o kwestjach dawniej Rusi.— List z Galicji.— Bibliografia za marzec.— Dziennik Wileński.— Ogłoszenia.

Dział urzędowy.

St. Petersburg, 13 kwietnia.

1) Виленская: Меркуловъ, дѣйст. ст. сов., чиновникъ

II. Общія постановленія: 1) Основной капиталъ каждаго городского общественнаго банка, при самомъ учрежденіи его, долженъ быть не менѣе десяти тысячъ рублей. *Примѣчаніе.* Капиталы, жертвуемые частными лицами или обществами для учрежденія новыхъ банковъ и не достигающіе означеннаго въ сей статьѣ размѣра, отсылаются въ другія кредитныя учрежденія, для обращенія изъ процентовъ, впродъ до того времени, когда составятъ не менѣе 10,000 руб. сер. 2) Банкъ состоитъ при мѣстной городской думѣ (или замѣняющемъ оную учрежденіи), подъ отвѣтственностію и наблюденіемъ городского общества, предъ коимъ онъ исключительно и обязанъ отчетомъ въ своихъ дѣйствіяхъ. Въ случаяхъ, требующихъ какого-либо распоряженія со стороны губернскаго начальства, напр. побужденія присутственныхъ мѣстъ и лицъ къ охраненію банковыхъ интересовъ, банкъ вправе обращаться къ началству губерній, а въ вопросахъ, разрѣшеніе коихъ превышаетъ власть послѣдняго,—въ подлежащее министерство. 3) Правленіе банка составляетъ изъ директора и двухъ его товарищей, избираемыхъ городскимъ обществомъ, установленнымъ для городскихъ выборовъ порядкомъ. *Примѣчаніе 1-е.* Городской голова можетъ поступить въ должностъ директора, но не иначе, какъ по особому избранію городского общества. Если городской голова будетъ избранъ городскимъ обществомъ въ директоры банка и пожелаетъ принять эту должностъ, то въ семъ случаѣ обязанъ сложить съ себя званіе городского головы. *Примѣчаніе 2-е.* По выбору общества, должностъ директора и директорскаго товарища можетъ быть предоставлена, пожизненно или на определенное время, лицу, содѣйствовавшему значительными пожертвованіями учрежденію банка, если оно само изъявитъ на то согласіе. *Примѣчаніе 3-е.* Въ случаѣ учрежденія банка на капиталъ, пожертвованный частнымъ лицомъ, должностъ директора такого банка можетъ быть присвоена пожизненно, согласно съ желаніемъ учредителя, или самому ему, или же лицу, имъ для сего избранному. Равнымъ образомъ, учредителю можетъ быть предоставлено, если онъ пожелаетъ, званію поочетителя или почетнаго директора банка, съ правомъ получать отъ послѣдняго періодическія свѣдѣнія о ходѣ его операцій. Кроме того, въ означенномъ случаѣ, банку можетъ быть присвоено наименованіе по фамиліи учредителя. 4) На случай необходимаго отлучки членовъ

правления, по торговым делам или иным обстоятельствам, городское общество избирать, установленным порядком, по одному для каждой должности кандидату. *Примечание.* Члены правления увольняются в отпуски и отъезды должностей порядком, указанным в §§ 441 и 448 ст. уст. о служб. по выборам (т. III св. зак. изд. 1957 г.). 5) Ближайшее ведение кассы банка возлагается на одного из товарищей директора, по назначению правления. 6) При правлении состоит канцелярия из бухгалтеров и других лиц, получающих содержание из доходов банка. Штат канцелярии, по представлению правления, утверждает городским обществом. 7) Директор и его товарищи, на все время исполнения сих должностей, освобождаются от всякой другой общественной службы. При этом лицам, сии, если они не имеют мундиров по другим должностям, предоставляется право носить мундир ведомства министерства финансов: директору — VII разряда, если банк находится в губернском городе, и VIII, если в уездном; а товарищам директора — в первом случае VIII, а в последнем — XI разрядов. 8) Директор и его товарищи обязаны наблюдать за правильными и быстрым производством дел банка, заботиться о выгоднейшем и безопаснейшем пользовании его капиталов, о возможных сокращении расходов по содержанию оного, об употреблении капиталов банка не иначе, как на точном основании правил оного, и вообще об охранении банка от всяких ущербов, а также иметь строгий надзор за деятельностью его кассы и всего имущества. 9) Директор и его товарищи, при вступлении своем в должность, дают письменное обещание действовать во всех делах по совести и без лишней заботы; храня в тайну все, касающееся вверенной банку частных и коммерческих дел и счетов, и неуклонно исполнять все возложенные на них обязанности. 10) Прочие лица, поступающие на службу в банк, обязываются также, при самом определении их письменным обещанием, перед правлением банка, хранить коммерческие дела и счета в тайну. 11) За все неблагоприятные для банка последствия, могущие произойти от неисполнения присутствующими и служащими в оном своих обязанностей, виновные подвергаются личной и по имуществу ответственности, на основании общих законов и служащих в кредитных учреждениях (св. зак. изд. 1857 года т. XV улож. о наказ. ст. 1,641 и следующ.). Директор и канцелярия банка, если последний не имеет собственного дома, помещаются в наемном

W skutek tego departament podatków i poborów wzywa pomienione osoby obowiązkowe, aby zawczasu przysyłały na imię p. zarządzającego ministerjum skarbu postanowione prośby o wstąpienie do służby w nowoorganizowanej

II. О действиях правления банка. 15) Правление имеет заседания въ определенные дни и часы, выборы коихъ производится его усмотрѣніемъ, и о которыхъ оно должно выставить объявленіе въ пріемныхъ комнатахъ своихъ и городской думы (или замѣняющаго ее учрежденія) и распулсивать въ мѣстныхъ губернскихъ ведомостяхъ. 16) Правленіе производитъ дѣла свои коммерческимъ порядкомъ, удовлетворяя каждому въ возможной скорости. 17) О всѣхъ распоряженіяхъ банка составляются краткіе журналы, которые утверждаются подписью директора и его товарищей, а также сѣрвію ко его слугахъ изъ служащихъ въ канцеляріи банка. Журналы эти, по истеченіи каждого мѣсяца, переписываются и прошиваются, съ приложеніемъ къ шпуръ печати банка. Исходящія бумаги, посылаемые по дѣламъ банка въ присутственные мѣста или къ должностнымъ лицамъ, подписываются директоромъ, или заступающимъ его мѣсто, и скрѣпляются писмоводителемъ, а если сей должности по штату канцеляріи не положено, то бухгалтеромъ. 18) По операціямъ своимъ банкъ обязанъ содержать слѣдующія книги: 1) журнальную, 2) кассовую и 3) главную (гросс-бухъ). Сверхъ того могутъ быть заводимы и другія книги, вспомогательныя, какія по ходу дѣлъ окажутся полезными. Всѣ означенныя книги должны быть выдаваемы изъ городской думы (или замѣняющаго ее учрежденія), за подписаніемъ членовъ оной, да за шпуромъ и печатью думы, безъ записанія пошлнщъ. Расходы на заготовленіе книгъ обращаются на счетъ банка. 19) По истеченіи каждого мѣсяца, члены правленія, вмѣстѣ съ городскимъ головою и двумя членами думы, свидѣлствуютъ всю наличность въ кладовой, по книгамъ и документамъ, и о нѣдѣлствіяхъ свидѣтельства представляютъ въ городскую думу, да въ свѣдѣніи, ведомости. Впрочемъ какъ за цѣлостъ принадлежащихъ ба-

1) Wileńska: MERKUŁOW, rzecz. rad. st., urzędnik do szczególnych poruczeń przy sztabie głównym; DRUZY-NIN, naczelnik stołu departamentu handlu zewnętrznego.
2) Witebska: DUWE, dymissjowany generał-major;

ки и ввѣренныхъ ему суммъ отвѣтствуютъ не только правленіе и дума, но и само городское общество (ст. 25), такія же свидѣтельства могутъ быть производимы и симъ послѣднимъ, чрезъ особо уполномоченныхъ для того гражданъ, во всякое время. 20) По истеченіи каждого года, правленіе составляетъ отчетъ о дѣйствіяхъ банка въ минувшемъ году. Въ отчетѣ семь должны заключаться подробныя свѣдѣнія о состояніи капиталовъ (какъ собственныхъ, такъ и постороннихъ), и о размѣщеніи ихъ; о движеніи: вѣладовъ, учета векселей и ссудъ подъ залогъ, съ подраздѣленіемъ вѣладовъ по условіямъ вѣноса и ссудъ по родамъ залоговъ; о процентахъ, уплаченныхъ самимъ банкомъ и ссѣдующихъ въ его пользу; о протестованныхъ векселяхъ и просроченныхъ залоговъ, равно о мѣрахъ, принятыхъ къ возмѣщенію выданныхъ подъ оныя ссуды; о произведенныхъ банкомъ безвозвратныхъ расходахъ и проч. Вообще отчетъ долженъ содержать подробныя выписки изъ главной книги (гроссъ-буха) о состояніи счетовъ и движеніи ихъ въ теченіи года. 21) Отчетъ за каждый истекшій годъ, не позже 15 февраля слѣдующаго года, представляется правленіемъ, чрезъ городскую думу, городскому обществу, которое для повѣрки и отчета по всемъ вообще подлиннымъ книгамъ и документамъ, назначаетъ себѣ не менѣе трехъ опытныхъ гражданъ. Лица сіи обязаны окончить повѣрку въ теченіи мѣсяца и о послѣдствіяхъ оной извѣстить городскую думу, для представленія обществу, а также увѣдомитъ правленіе банка. За тѣмъ отчетъ банка не подвергается уже никакой вѣт городскаго общества контрольной повѣркѣ и только для свѣдѣнія представляется министрамъ финансовъ и внутреннихъ дѣлъ и печатается въ мѣстныхъ губернскихъ вѣдомостяхъ. Сверхъ сего, правленіе обязано публиковать въ тѣхъ же вѣдомостяхъ балансы банка, по прошествіи каждого полугодія. *Примѣчаніе.* Банки, собственный капиталъ которыхъ простирается до ста тысячъ рублей и болѣе, обязаны публиковать свои отчеты и полугодовые балансы, не только въ мѣстныхъ губернскихъ, но и въ столичныхъ вѣдомостяхъ (въ С.-Петербургѣ — академическихъ, а въ Москвѣ — университетскихъ). 22) Министру финансовъ представляется снабжать банки формами отчетовъ и балансовъ и вообще давать имъ ближайшія указанія, въ видѣхъ большаго единобразія въ ихъ дѣйствіяхъ. Само собою разумѣется, подобравъ въ ихъ дѣйствіяхъ. Само собою разумѣется, подобравъ въ таковыя указанія должны быть вполнѣ сообразны съ правилами настоящаго положенія. (Будетъ продолженіе).

(Будетъ продолженіе).

9) Бессарабская и Подольская: Колбасин, колл. асс. заведывающий имением Ливадии в Крыму, Вейсенберг, капитан-лейтенант.

[illegible]

Кроме того, в этом заседании, присутствие положило мнѣ свои по двум вопросам: 1) о правѣ дворянских людей на помещичьи надѣлы, 2) о усадьбѣ, принадлежащей двумъ братьямъ, изъ которыхъ, въ одномъ случаѣ, одинъ вольный человекъ, а другой временно-обл. крестьянинъ, а въ другомъ оба временно-обл. крестьяне, — представить на усмотрѣніе министра внутр. дѣлъ.

Въ заседании 23 февраля, присутствіе, сверхъ разрѣшенія текущихъ дѣлъ, положило представить на утвержденіе г. министра дѣлъ заключеніе свое объ обращеніи крестьянскаго капитала, обеспеченнаго на одномъ имѣніи, на выкупъ усадьбы и полевыхъ угодій.

(Окон. вѣст.)

В И Л Н О .

14-го апреля прокаталъ чрезъ Вильно по желѣзной дорогѣ изъ Варшавы въ С. Петербургъ ис. дѣло нахлебника Царства Польскаго, главнокомандующій 1-го арміею генералъ-адъютантъ генералъ, отъ инвентарія Александръ Николаевичъ ЛЕДЕРЪ, а также часть государственнаго имущества Царства Польскаго маршалъ Мичковскій-старшій, ГОНАРА БѢДНОГОСКИЙ.

[illegible]

krajo*wi* i przyjs*ć* do spkojności nie dozwala; ż*ę* nakoniec nicz*ę*m stłumić się niedające usiłowa*n* Epiru, Tessalji, Krety, Smyrny i wysp jońskich, nie pozwala Peloponezowi zapomnieć, że ojczyzna jego konieczn*ie* i rozleglejsz*ą* być musi i że w obecnym stanie, odcięcie od niej najpożyteczniejszych częs*ć* tak pięknego i zupełnego niegdyś ciała, tylko niedo*ł*ężne i chorobliwe życie wlec może.

Inny zupełnie jest stan południowej Słowia-
szczyzny. Nie posiada ona nawet pozornego samo-
istnienia, na jakie w ościennych naddunajskich księ-
stwach, serbskiem i rumańskiem; patrzy. Mimo
najświeższe uręczenia traktatu paryżkiego, mimo
codziennie powtarzane obietnice Padyszacha, widzi
się wydaną na łup najwyuzdańszej swawoli, naj-
dzikszymi okrucieństwami, odwiecznych wrogów krzy-
ża; nieszczęścia Słowian doszły już do ostatniej
granicy cierpliwości i nie im prócz śmiertelnego bó-
lu nie pozostało.

Ale przypatrzmy się bliżej temu co w Grecji w ostatnich czasach zaszło, następnie zaś wrócimy do zdarzeń, toczących się u stóp Czarnogóra.

Na miesiąc przed oznajmionym upadkiem Nau-
pli dnia 8 (20) marca, król Otton podpisał trzy de-
krety amnestji. Trzymano je w tajemnicy i ogłoszono
dopiero dnia 10 kwietnia. Jeden z tych wyroków
laski przywrócił skazanym złoczyńcom do ciężkiej
robót uwolnienie od pozostałych jeszcze lat kary,
jeżeli zechcą wejść w szeregi wojska i męcznie
spółdziałać do zdobycia Naupli. Skoro w Atenach
ten dekret stał się głośnym, wszystkie serca napel-
niły się zgrozą na myśl nowej obelgi wyrządzonej
wojsku, którego szeregi miały być zharabione pomo-
cą zbrojową; na myśl słabości rządu, który zwątpił
że innych zwolenników nie znajdzie. Sumienie na-
rodu bolało nad tępem poniżeniem królewskim! Nikt
przebaczyc nie może ministrom, że tę godność ko-

obowiązek niezblyby, bezplatne dawanie potrzebnej ilosci robotnikow i dla pomagania mierzniczmy przy pomiarze gruntuw w uzywaniu wlascian zostajacych,—urzadz gubernjalny majac na wzgledzie: a) ze pomiar gruntuw w stalym uzywaniu wlascian znajdujacych sie, zadany bywa przez obywateli, dla dokladnego oznaczenia z nich powinnosci na rzecz swojej; b) ze na mocy 72 art. przep. o porzadk. przyp. do skutku ustaw, rozchody na pomiar wydaly wlascianskiego, dziele sie stosunkowie między obywatelami i wlasciansmi w takim tylko razie jezeli obie strony beda przysly o ten pomiar, i nakoniec c) ze na mocy 72 art. ust. mierz., we wszystkich zdarzeniach, skoro ograniczenie podatku ponosza skutki uskutecznia na zaladanie obydwale, wszystkie wydlascion ku bezplatnemu uzywaniu ziem, nie znalazl powodow obowiazywania na zaladanie obydwale. O czem postanowil zakon przy pomiarze gruntuw w 1860 roku, w tym celu, aby kazdy z poddanych, ktorego nalezy domiec, a general-gubernatorowi dostarcz. 3) Po raz pierwszy, jak proponowanych przez jednego z posrednikow pojedynczych sredkow, w oparciu kaza miernia, mogloby otrzymac gromady od zlých nastepstw przynajmniej znaczna suma, ktora by byla, i ktorą, a ktore powinny skladać się z tego

dwu gospodarzy i kłunów, a starostów gromadzkich i starszyń gmin co następuje: 1) zobowiązać starostów i stan gospodarzy za wiarydawalność przez się włościan, i jeżeli żałowazny przez nich naganego prowadzącego stan włościanin, pomimo ich napomnień, nie poprawi się, to mają donosić o tym pokreśkowiako pojednawczemu sądownictwu, a jeżeli z tej strony powinien pomnieć go, a skoro i to nie pomoże, postąpić stosownie do art. 245 ust. 1. 2) jest gospodarzy, o pieczętelnego włościanina oddać w opiekę, aż do jego poprawienia się 3) naznaczyć, według uwagi urzędu gubernialnego, najwyższą płacą może pobierać parobek, przysługującą na pierwsze dwa lata

rony, o której tak głośno mówią sami zdeptali, znie-
walając króla do podpisania powyższego dekretu.
Może ministrowie na usprawiedliwienie swoje po-
wiedzą, że rokowanie podobnież rozkułi z kajdan
złoczyńców i użyli ich pomocy do obrony; ale czyż
rządowi przystoi naśladować rokoczanów w pogar-
dzie praw i wszelkich wniośleszyszych uczuć. W praw-
dzie dziewiętnastu wyjętych z pod amnestji o-
puściło Naulplę, przewidując, jaka byłaby ich dola
gdyby wpadli w ręce tych nowych sprzymierzeń-
ców. Ci tulałce schronili się za granicę nie bez na-
dziei, że w przyjaźniejszych dla siebie okoliczno-
ściach wrócą do rodzinnego kraju.

Ucieczka była łatwą, bo Francja pod pozorem zabrania z Nauplijs konsula swegoj Antonopulos wyslala pod mury twierdzy statek wojenny, Anglija za niechecja dac sie ubiedz w tom poslannictwie ludzkosci Francji, podobniez rozkazala jednemu z wojennych okretow swoich we wszystkim ja nasladowac; a wiec 4 kwietnia wieczorem oba statki wojenne przyplynely pod twierdze i weszly w rokowania z powstańcami, by sklonic ich do uleglosci, lub przynajmniej, aby pozwolili wyjetym z pod amnestji uniesic zycie na goscinnych pokladach francuzkiego lub angielskiego okretu. To ostatnie tylko otrzymano; po czterech dniach bezskutecznych namow okretu wrócily 9 kwietnia do portu pierskiego. Ostatnia odpowiedz rokoszanow chciala, zeby król dal zupełna amnestje, zmienil ministrów i w rządzi trzymal się innego, niż dotąd trybu; albo, zeby rzek sie korony, co jest prawie powszechnem zyczeniem narodu, przekonanego, ze nauki przeszlosci są dla zupełnie stracone.

Taki był stan Nauplii na kilkanaście dni przed jej oznajmionym upadkiem. Tymczasem w Atenach obchód rocznicy rewolucji greckiej odbył się wśród ponurego smutku. Odśpiewano wprowadzie

Nadto, na temże posiedzeniu, urząd gubernialny postanowił
na swoje co do dwóch pytań: 1) o prawie ludzi dworskich do na-
działu ziemnego, i 2) o siedlisku mającej dwóch gospodarzy,
z których w jednym zdarzeniu, jeden jest wolnym, a drugi zaswo-
bie obowiąz. włóścianiem, a w drugim—oba są czasowie obow.
włóścian e,—przodstawić na uwagę p. ministra spraw wewnętrz-
nych.

Na posiedzeniu 23 lutego, urząd prócz rozstrzygnięcia spraw bieżących, uchwalił przedstawić na utwierdzenie p. min. spraw wew. wniosek swój względem użycia kapitału własnościowego, zabezpieczonego na pewnym majątku, na wykup siedzib i uczestków gruntowych.

(d. c. n.)

WILNO.

Do dnia 14 kwietnia, przez Wilno, koleją żelazną z Warszawy do St. Petersburga przejeżdżał: p. obow. namiestnika Królestwa Polskiego, głównodowodzący armią 1-szą, generał-adjutant, generał-piechoty Aleksander LÜDERS, tudzież członek rady stanu Królestwa Polskiego, margrabia Myszkowski, hrabia GONZAGA-WIEŁOPOLSKI.

hymn dziekczynny; oboje królestwo znajdowali się

przyni dziękczynny, obywateli królestwa znajdujących się przy tym, ale kościół przepelniony nieprawidłowem żołdactwem przerażał zgrozą. Rząd zaciągnął na pograniczu te dzikie drużyny, nie odział ich nawet przystojnie; noszą one zwykły strój Palikarów, ale brudny i odarty, sprowadzone do stolicy na postrach spokojnych mieszkańców. Wojsko prawidłowe oburzone jest ich przybyciem, król Otton okazuje ku nim widoczną skłonność i sam strój Palikara przywdział. Liczą ich do tysiąca; oni to składają zwykłą straż dworu, oni nie dopuszczają zbliżyć się do króla i królowej, tak dalece, że nawet przy obchodzie rocznicy, żadnego obywatela nie wpuszczono do cerkwi, którą napelnili tylko dwór, ciało dyplomatyczne, urzędnicy i te zbójczy drużyny. Spodziewając się liczne zebrania ludu, król rozkazał na głównym placu ateńskim grać muzykę, wyjechał po obiedzie z pałacu z królową Amelią dla ukazania się ludowi, ale widząc, że plac był pusty, kazał wrócić do zamku. Całe miasto w żalobie; wieczorem tylko domy ministrów i zakłady rządowe zostały oświetlone; mieszkańcy wcześniej pozamykali się u siebie z obawy napasli i łupiestwa ze strony nieprawidłowych drużyn, dopuszczających się wszelkiego rodzaju bezprawia. Dzienniki urzędowe, wszystko barwią, wszystko wypaczają, szczególnież zaś pragnęłyby wmówić, że wszelkie uczucie wygasło w kraju, niegodnym swobody i niepodległości.

Zacny Trikupi, podzwignawszy się z choroby, prosił o posłuchanie u króla. Miany on jest za jedynego politycznego męża, zdolnego ocalić królestwo, gdyby mądrych rad jego usłuchała. Trikupi nie widzi innego wyjścia, prócz udzielenia powszechnej amnestji, powołania do rządu obywateli wyzwolonych, rozwiązania dzisiejszej izby i nakazania natychmiast nowych wyborów. To jedno mogłoby przywrócić spokójność i dać czas do obmyślenia

Pogląd ogólny

Spółcześnie nadeszły dwie wiadomości: poselstwo tureckie, przy dworze wiedeńskim, urzędujące zawiadomiło o zwycięstwie otrzymanem nad chrześcijanami pod Dugą, dnia 16 kwietnia, poselstwo zaś greckie, przy dworze cesarsko-rossyjskim, doniosło, że w sam dzień Zmartwychwstania, dnia 20 kwietnia, wojsko króla Ottona weszło do Nauliji.

Pewien rodzaj uroczystości, z jaką oba poselstwa, tureckie i greckie, obwieszczają Europę o powołeniu oręża swych rządów, zdradza nie tylko tajemne między niemi porozumienia, ale i żądę wmówienia wiary, że oba powstania są już albo zupełnie potłumione, albo znajdują się na schyłku. Nikt zapewne goręcej od nas nie pragnie, aby rozlew krwi ustał na obu półkulach świata, aby sprawiedliwość i rozum rozstrzygały w duchu prawdy i ludzkości wszystkie między narodami zatargi, lecz niepodobna nam jest widzieć ani w umieszczonej w dzisiejszym Kurjerze depeszy poselstwa greckiego, ani w tej, którą książę Kallimaki udzielił ambassadzie tureckiej, końca krwawych bojów, nekających plemię helleńskie i południowo-słowiańskie.

W jednym z naszych dawniejszych Poglądów wskazaliśmy źródło zawihrzeń miotających Grecją. Powiedzieliśmy, że ten wskrzeszony naród, nie otrzymawszy od Europy warunków bytu, ciągle pasować się musi między życiem a śmiercią, że postawiona u steru jego przeznaczeń dynastia bawarska nie pojęła swego posłannictwa i szeregami coraz na nowo popełnianych błędów wytechnąć

Ale nie wahamy się oświadczyć, że nie musimy się dążyć do odpowiedzi. Według nas wykroczenia naszego sąsiada nieusprawiedliwiają wykroczeń naszych i rząd, który we wszystkich swych krokach ulega tylko najwyższym pobudkom polityki, nie chce być w ten sposób broniącym.

Wylomaczymy się więc dla czego, mimo postępowanie względem nas dworu rzymskiego, mimo nierozumny upor do radców oja świętego, mimo obelgi i nienawiści jednego z tych doradców, jeszcze wojska francuskie są w Rzymie. Dla czego rząd wyłącznie zajęty jest swymi obowiązkami, jako mocarstwo katolickie i jako mocarstwo, które wyzwoliło Włochy.

Odpowiedzenie tego zajęcia kiedys szlachetne miejsce w rocznikach dyplomacji francuskiej, kiedy przyjdzie do obszernego wyłożenia toczonych od lat dziesięciu rokowań, między rządem cesarskim i dworem rzymskim. Jakże serdeczne społeczeństwo, jaka niewyczerpana cierpliwość z jednej strony! a z drugiej?... Wolimy milczeć, wolimy odwołać się do żalu tak dobitnie wyrażonego przez wielkie władze państwa, przez senat i ciało prawodawcze, żalu powtarzanego przez dwa lata a niemal jednomyślnie w roku bieżącym.

W oczach Francji nie przestawały być obecnymi dwie wielkie sprawy na półwyspie i lord Palmerston może zechce przyznać, że na mocy dzieł naszego kraju, Francja ma więcej prawa niż Anglia troskać się o dole stolicy św. a niemniej może od niej troszczyć się o przyszłość Włoch po zwycięstwach pod Magenta i Solferino. Jako polityka Francji była niezmienna i poświęcała wszystkie usiłowania, by Włochy ze stolicą świętą połączyć. Niezależnie te usiłowania były daremne i dziś nawet, ludzie co nie lubią oddawać się złudzeniom, zwodząc drugich z wodzą samych siebie, nie widzą ze strony Rzymu iskierki nawet nadziei. Depesza waszego ambasadora, z d. 18 stycznia, nie zostawiała żadnej możliwej wątpliwości o zamiarach kardynała sekretarza stanu, umieszczone zaś pismo w dzienniku *Dostřezacz Rzymski* (*Osservatore*) jest nowym dowodem owego zalepszenia, które polityka pociągać musi za wielki błąd, a religja za wielkie nieszczęście.

„Przyrodzony bieg rzeczy ludzkich, pisał d. 11 stycznia do margr. de Lavalette p. minister spraw zagranicznych, przedzielić czy później znieława do przejęcia z obrobów uczucia do obrobów rozumu; polityka widzi się nakłonić zmuszoną zapatrywać się na rzeczy z tego ostatniego stanowiska.“ Dziś doszliśmy już do tego i każdy dzień upływający odejmuje sprawie rzymskiej jej pierwotną religijną i coraz bardziej przenosi ją na pole czysto polityczne. Zaprawdę wszystko już powiedziano o władzy świeckiej; ale słowo najważniejsze, największej doniosłości wymówione w tym przedmiocie, jest słowo, które świeżo wyszło z ust Piusa IX: „Władza świecka nie jest dogmatem. Jeżeli nie jest dogmatem, może więc być roztrąsana, a kiedy w tej sprawie kardynał sekretarz stanu zamyka się w nieodwołalnej nieruchomości, kiedy odmawia mocarstwu sprzymierzonemu i opiekunemu „przystąpić do zbadania sposobów zapewniających głowie kościoła trwałe warunki godności, bezpieczeństwa i niepodległości“, przenosi on Symbol w obręby dyplomacji, poniża religję i naraża na zgubę to, co chciał obronić.

Na jakiej drodze powstawała władza świecka? Jakim sposobem trwała? Oto, ulegając warunkom koniecznym dla życia każdego rządu. Utworzona ręką ludzką, żyła i rozwijała się, dając wzgląd na istnie pierwotną, na której polegała wszelkie zgromadzenia ludzkie. Był czas, gdzie papież był tylko panem zwierzchnim (suzerain) wówczas posiadał korzyści i wolny był od ciężarów najwyższej władzy. Później, papież nie przestając na panowaniu, rzeczywiście zaczął rządzić swymi poddanymi; ale wówczas nie myślał o przeniesieniu w obręby polityki nieruchomości wiary, nie myślał o wyrugowaniu z niej zmian i kolei czasu. Od długich lat już tak nie jest; kraje rzymskie były tak rządzone i administrowane, że powstanie moralne było w nich niustojące, a porządek rzeczowy mógł utrzymać się tylko dzięki obecności papieża.

W tym bolesnym położeniu dwór rzymski widział przed sobą politykę: jedną mądrą i rozsądną, doradzącą ustępstwa niezbędne, ale oceniającą godność; drugą gwałtowną, rozdrażniającą, doradzącą upor bez granic i nieubłagane protestacje. Owoż, tej pierwszej polityki bronił w Rzymie ten sam, który podziwiał tron papieski i który od lat 10-ciu osłaniał go swym mieczem. Druga polityka wspierała się przez koalicję ludzi, co gubili wszystkie sprawy jakie wzięli w swe ręce, co zespalały swą dumę z ogólną zagładą, których nazważ można sternikami wszystkich wielkich rozbić, na jakie świat od lat 40-tu patrzył. A właśnie ta polityka znajduje w Rzymie najchętniejszy posłuch.

To wszystko jest wielką prawdą; ale w ostatnim wypadku, błędy dworu rzymskiego nie uwalniają nas od opiekowania się osobą oja świętego, od pracowania nad zapewnieniem jego niepodległości; również jak pewne różnice z rządem włoskim nie uwalniają nas od uważania niepodległości Włoch za sprawę od której część nasza zależy. Powtarzamy, że Francja katolicka i wyzwolona wie do brze czego chce na półwyspie, jest ona tak szlachetnie obojętna na widoki osobiste, tak wierna wszystkim swoim wielkim podaniom, że może niedbać ani na niewdzięczność jednych, ani na opaczne wykłady drugich. Wszakże oczekiwaliśmy więcej sprawiedliwości od męża stanu, tak światłego jak lord Palmerston. Tymczasem szlachetny lord, zdaje się nam, że stał się igraszką złudzenia swego wzroku i zmienił rozmiar działania Francji i Anglii. Nie przeszkodziło mu to do wyrzeczenia przesłannicy mowy na korzyść Włoch, zawsze ten kraj na tym cokolwiek zyskał. Niech nam tylko pozwoli uczynić ostatnią uwagę: gdyby potężny minister, zamiast przynawiania Francji, użył wpływu, który mu przypisują, na pewny gabinet, do skłonienia na koniec rzeczowego gabinetu aby uznał nowe królestwo, zdaje się nam, że wyświadczyłby nierównie większą Włochom przysługę.

— **Konstytucjonista** w powyższym piśmie wspominał o artykule dziennika „*Osservatore Romano*“ z d. 3 kwietnia. Czasopisma paryskie późno go powtórzyły, lecz ponieważ zgadzają się uważać w nim wyraz myśli księdza de Merode sądzimy, że nieobojętna będzie rzecz dla czytelników naszych, odczytanie poniższego artykułu.

Dziennik *Ojczyzny* utrzymuje, że na gwałtowny podroz margrabi de Lavalette do Paryża, nie powinna być wykładana na złą stronę, ponieważ obecne stosunki między przedstawicielami Francji, a znakomitym sekretarzem stanu jego świętobliwości, „pozwalają przewidywać arcy rozsądne i pojednawcze usposobienia ze strony rządu papieskiego.

Ze stosunki margrabi de Lavalette z Watykanem, nigdy nie miały „cechy nieufności i rozjątrzenia“, jest to rzecz wiadoma; potwierdza to zupełnie ostatnia nota kardynała Antonelliego do pana ambasadora, z powodu depeszy ministra Thouvenela, nota w której jego dostojność, oświadczając iż nie może przyjąć przedstawianych układów, cieszy się jednak, że ambasador udzielił mu te układy w sposób najwzględniejszy. Zgodzić się również należy, że jeżeli grzeszność francuska słusznie weszła w przyszłość, nasz znakomity sekretarz stanu umie podobnie pogodzić w najwyższym stopniu niezmienność zasad z najwyższymi uprzejmością w stosunkach towarzyskich. Ale od tego daleko jest jeszcze do zwrotu polityki stolicy świętej i wnioski redaktora *Ojczyzny* (pana Dreolle) nie czynią zaszczytu jego przenikliwości. Dwór rzymski zanadto jest wdrożo-

ny do czekania dopóki jego postanowienia nie dojrzej; za nadto jest przekonany o wysokości mądrości, z której czerpie natchnienia i wsparcie do niezlomnego utrzymywania zasad sprawiedliwości, aby mu można winaować (co bynajmniej go nie lechce) zmiany zamiarów i „przechylenia się do usposobień rozsądniejszych i mędrzych dążeń.“

Chcielibyśmy dowiedzieć się od pana Dreolle, w jakim duchu i w jakich krokach objawiały się te mądre dążności stolicy świętej. Mówi on, że rozprawy senatu i ciała prawodawczego, tchnące jednostajnym uczuciem nagany, przeciw stanowczemu oporowi, że głosowanie tak poważne jasno wskazuje rządowi jakiej polityki trzymać się powinien, sprawiły w Rzymie wrażenie jakiegoś oczekiwanego; że każdy człowiek uważny rozumiał niebezpieczeństwo trzymania się dotychczasowego systemu, tudzież stanowczych odmów ciągłej sprzeciwiających się pojednawczym zagajeniom Francji.

Naprawdę moglibyśmy zaprzeczyć tej jednomyślności nagany przeciw rzekomemu „bezwartkowemu oporowi“, przytaczając wyrazy tych wszystkich mówców, którzy go tłumaczyli jako najszczytniejsze przekonanie o prawie, jako spełnienie świętego obowiązku ze strony oja świętego; a co do owego, tak przeważnego, głosowania — powiemy tylko, że straci ono niezmiennie na swój moc, skoro pomyślimy o dwójnym celu adresu i o pożytku zależącym od tego sposobu głosowania, bo rewolucjonisci głosowali za naganą rzuconą na stolicę świętą, katolicy zaś, za utrzymaniem wojsk francuskich w Rzymie.

Cokolwiek bądź, prawdziwy skutek wywarły na ludzi rozumnych naszej stolicy, sprawił uczucie głębokiej boleści, gdy ujrzeli, że ganiłono bezwarunkowy opór papieża przeciw rewolucjonistom, gdy społecznie uznawano niesprawiedliwość ich roszczeń i potrzebę oczenia papieża od ich świętokradzkich zamachów. Dla tego też, lubo wszyscy ludzie uczciwi, a pierwszy między nimi ojciec święty, uznają niebezpieczeństwo wytrwania w drodze dotąd zachowanej, — gotowi są jednak mężnie przyjąć wszystkie mogące wyniknąć z tego nieszczęścia. Wiedzą bowiem, że nawet bojaźń utraty życia, nie może przeważać nad nieodzownymi wymaganiami prawa i słuszności. Oto jest prawdziwe wrażenie, jakiego należało oczekiwać w Rzymie; bo przecierpiane nieszczęścia w tak wielkiej sprawie były zawsze dla niego źródłem chwały i tryumfu.

Sam p. Dreolle składa hołd, chociaż w dziwnych nieco wyrazach temu szczeremu uporowi stolicy świętej, gdy dodaje: „prawda, że istnieje w Rzymie stronnictwo niezłomne, które dziś, jak zawsze, odrzuca wszelkie ustępstwa i pociąga najniebezpieczniejsze przyzwolenia za rodzaj abdykacji. Coż to znaczy? — Całe zadanie spoczywa dziś na usposobieniach stolicy św. ściągających się do układów z Piemontem, doradzanych przez Francję; na próbie pojednania stolicy św. ze swymi łupieżcami, — a p. Dreolle igrają dwuznacznikami, z nieprzebaczoną chytryością, mówi o ustępowach i ulepszeniach!

Nota pana Thouvenela, która służyła za osnowę rozmów dostojnego sekretarza stanu z margrabią de Lavalette, rozprawy nawet adresu, czyż podały choć najmniejszy powód do mówienia o ulepszeniach? Moglibyśmy przeto z całej głębości przekonani twierdzić, że p. Dreolle widząc się pokonanym na rzeczywistym polu zadania, nie znajdując już dowodów do potępienia sprawiedliwego oporu stolicy świętej przeciw wszelkim układom o zasady, a nie chcąc jednak wyznać, że został zwyciężonym, znalazł się w konieczności ominienia zadania i rzucenia się na nędzny wybieg.

Tak runęło całe rozumowanie pana Dreolle i moglibyśmy weale go nie zbijać. Ale dowiedziemy jeszcze, że p. Dreolle i na tym nowym polu nie będzie szczęśliwszym. Naprawdę, czyż nie jest to uragać się stolicy świętej i doradzać jej ulepszenia wtenczas, kiedy ją wyzuto z poddań? Przecież to, gdzie znalazł p. Dreolle, że ojciec święty odrzucał rozsądne ulepszenia? Byłoby to zadawać kłamstwo dziejom całego życia papieża Piusa IX-go; byłoby to zapominać, że po villafrankim pokoju, jego światobliwość przyjmował w zasadzie prezydentę związku włoskiego, że zgadzał się na wszystkie żądane reformy, byleby przywrócono mu całość władzy najwyższej. Jest więc fałszem, że rząd jego i on sam uważają za abdykację wszelkie ustępstwo i wszelkie ulepszenie. Widzą oni abdykację tylko w odstąpieniu prawdziwych zasad i praw słuszności; w pojednaniu z rozbójnikami co ich odarli; w tych wszystkich szczegółach spór jest wyczerpany, albo raczej nigdy on nie istniał. Nakoniec mało nas obchodzi, że p. Dreolle przez źle utajone przemilczenie, przypisuje te wyobrażenia „niezlomnemu stronnictwu“, wstrzymując się zapewne umyślnie od wymienienia oja św. i jego sekretarza stanu; i trwonić nie będziemy czasu na usprawiedliwianie „człowieka, stojącego na czele tego stronnictwa, a którego wpływ wywierany w radzie papieskiej nie jest dla nikogo tajemnicą.“ Ojciec św. panuje i rządzi sam przez się, a jeżeli podobna mu się słuchać rad sług swoich, nikt nie ma prawa naganiać jego świętego wyboru.

Pius IX nigdy nie uchylał się od odpowiedzialności, jako papież i panujący; nigdy w rzeczach kościelnych lub politycznych nie działał się bez jego rozkazu.

Tak więc przyznawane przez pana Dreolle pochwały kardynałowi Antonellimu, są prawdziwą niedorzecznością, która lada człowiek miernego nawet rozsądku zbliżyć potrafi. Sekretarz stanu jego światobliwości nie zna ani „zbawionych zwrotów, ani nakazywanych przez konieczność układów“, i dla tego właśnie kardynał Antonelli jest umysłem wyższym, bo jego polityka uznaje jedną tylko konieczność, prawdy i sprawiedliwości. A ta polityka nie ucieka się ani do wybiegów dyplomatycznych, ani do słów dwuznacznych i nadaje jego postępowaniu taką jasność i prawość, że niepotrzebne mu są ani „zwroty zbawienne, ani układy wymuszone.“

Nie przypisujemy sobie weale, abyśmy byli tak świadomi tajemnic dyplomatycznych jak p. Dreolle, ale możemy śmiało powiedzieć, że jeżeli powtórna rozmowa miała w tych przedmiotach miejsce między kardynałem Antonellim i panem de Lavalette, z dwóch rzeczy jedna: albo toczyła się ona o pierwszym przełożeniu, to jest o umowie mającej za podstawę czyni dokonane, a w tym razie twierdzić bez obawy błęd, że kardynał Antonelli pociągał ją za rzeczywistą abdykację stanowczo podobną zgodzie odrzucił tak jak to już i pierwszy uczynił; albo, że po prostu mówiono tylko o reformach, a wówczas to przełożenie wyrozumiałe przyjęte nie mogło być nazwane „zwrotem zbawionym“ ze strony kardynała, który przeciwnie zawsze w tym względzie okazywał się dostępnym. „Zwrot zbawionym“ byłby raczej ze strony margrabi de Lavalette, gdyby zaniechał swych przedmiotów wymykających się, podług własnych jego słów, od wszelkiego rozbioru, przenosił go na inne pole, które nie pociągając za sobą abdykacji, mogłoby służyć za podstawę rozsądnej zgody.

Ale nie przykładamy żadnej wiary do oznajmienia pana Dreolle; przeciwnie wiemy, że sprawa rzymska znajduje się na tym samym miejscu jak przed rokiem jak będzie jutro i po wszystkie czasy w przyszłości. Jeżeli to co dziś zachodzi zdaje się panu Dreolle „pokrzepiać jego ufność“, w układy stolicy świętej z rewolucją włoską; co do nas jesteśmy pewni, że ta ufność potrzebować będzie wielkiej wytrzymałości, aby nadal mogła się ostać w swój mocy.

Anglia.

Piszą z Londynu 16 kwietnia: Zdaje się, że kupno dóbr zamierzane przez księcia Walji za pieniądze zebrane przez czas jego małoletności z księstwa Kornwalji, dojdzie do skutku wnet po powrocie królewicza do Anglii. Dobra te składają się z zamku i z przyległego zwierzyńca; należą one od wieków do książąt Northumberland, naczelników znakomitego rodu normandzkiego Percy; ponieważ zaś wielka część tej własności znajduje się w księstwie Kornwaljskim, następca tronu uznał za dogodne, że właśnie leży wśród kraju nadającego mu nazwę księcia Walji. Królewicz oczekiwany jest w Konstantynopolu, gdzie go przyjmie sir Henry Bulwer.

Odebraliśmy z Ameryki wiadomość, że prezydent Davis, odrzucił uchwałę kongressu oderwańców, mocą której generał Beauregard mianowany został wodzem naczelnym wojsk południa. Ten krok odkrywa niezgodę istniejącą w rządzie oderwańców.

W senacie oderwańców zaszła ważna rozprawa, co do polityki jakiej trzymać by się należało względem bawelny, przez ciąg wojny. Doradczom z jednej strony zniszczenie całego zapasu tego towaru i zaniechanie jego uprawy, aż do zdobycia niepodległości stanów. Przeciwnicy tej gwałtownej rady odpowiedzieli, że doświadczenie rozproszyło wszystkie iludy w tym względzie, i że Europa dla zaopatrzenia się w ten przedmiot pierwszej potrzeby, wda się w zatargę i przynęta Stany skonfederowane; że nadany z okoliczności popęd uprawie bawelny w Indii i na innych częściach globu, miał na celu zniesienie wyłącznego jednokupstwa posiadanego dotąd przez Stany Południowe; że nakoniec zupełny brak jednorożnego zbioru, pociągnął by za sobą jeszcze groźniejszy rozwój tej współzawodniczej uprawy ku największym stratom uprawy amerykańskiej.

Ta ostatnia uwaga przemogła i rada zaniechania uprawy bawelny w ciągu wojny, została przez senat odrzucona.

W Stanach Zjednoczonych senat przyjął uchwałę zagłosowaną przez posłów, a wniesioną przez prezydenta Lincolna, aby kongres dawał pomoc Stanom, które zechcą wytyć nie wolności. Zależeć więc będzie teraz od tak zwanych Border-States, korzystać z tej pomocy. Pomoc pieniężna wyznaczona przez kongres znajduje się określona w bilu, podanym obecnie pod rozbiór i który na wywołanie 3,000 niewolników w obwodzie Kolumbji, w którym kongres obraduje, naznacza w przecięciu wynagrodzenie po 300 dolarów za głowę.

Programat polityczny rządu washingtonskiego jest dziś wiadomy, treść jego jest następująca: Żadne rozszerzenie nie wolnościwa nie może mieć miejsca w częściach nazwanych territorium; niekonstytucyjność tworzenia jakiegokolwiek nowego Stanu niewolniczego; zniesienie niewolnictwa w Border-States; nakoniec przyjęcie napowrót Stanów Południowych do paktu związkowego przy zachowaniu nawet prawa mienia niewolników, ale z obowiązkiem zastosowania się do dawniejszych ograniczeń rozwoju tej instytucji. Jeżeli ta polityka posłuży za podstawę do umowy, pociągnie ona prędko przyjęcie do jedności nowych Stanów wolnych, tak, że Stany południowe znajdą się w stanowczej mniejszości.

Londyn 11 kwietnia. Posiedzenie izby gmin. Wielka liczba mówców, zwłaszcza irlandzkich, gwałtownie wystąpiła przeciw polityce rządu angielskiego we Włoszech. W najczarniejszych obrazach mówcy starali się przedstawić postępowanie Wiktora Emmanuela, zamachy na obalenie władzy świeckiej papieskiej pociągali za świętokradztwo, a wyzucie z tronów byłych książąt włoskich, za złamanie prawa narodów. Lord Palmerston zabrał głos w obronie polityki rządowej i następnie przemówił: „Rozumiem, że szanowny członek dungarwański, kiedy jutro odczyta swoją mowę, pożałuje wyrażen, jakich użył o panującym sprzymierzeniu naszej królowej. Największa swoboda słowa istnieje bez wątpienia w tej izbie i każdy z członków ma prawo, szanując przyzwoitość i przywileje izby, wynurzyć swoje zdanie o czynnościach cudzoziemskich rządów; ale mniemam, że po zimniejszej rozprawie, szanowny mówca sam uzna, że żarliwość, jakiej jest dla niego przedmiotem głowa jego kościoła, za daleko go uniosła. Gwałtowność i namietność jego słów przypomina mi powiastkę o jednym Indianinie Ameryki północnej. Ten człowiek zwiędził Anglię. Niemniej naszego języka, był jednak obecnym na posiedzeniu sądowym i słuchał odbywanych głosów. Przyjaciele rzekli do niego: nie potrafisz zapewne powtórzyć tego co słyszałeś; ale jakie jest twoje zdanie? Oh! powiedział łatwo zgadnąć który z tych dwóch obrońców ma słuszność. Młodszy mówił gwałtownie i namietnie, a więc mówił nieprawdę; starszy zachował całą krew zimną, a więc oczywiście, że prawo jest za nim. Gwałtowność i namietność czcigodnego mówcy jasno mi przekonywają, że wiedział iż broni zły sprawę, a więc zamiast dowodów wystąpił z namietnością. Podobalo się także szanownemu członkowi ocenić, moim zdaniem w sposób bardzo niesprawiedliwy, wyświadczone usługi przez stronnictwo wyzwolone katolikom irlandzkim. Rzeki z wrodzoną dumą: nie dziękujemy nikomu, dziękujemy samemu sobie; bo Irlandczyrzy rozwiazali zadanie, niedoznałszy mi wsparcia ani pomocy od żadnego Anglika. Sądze, że czcigodny dzentelman źle czytał dzieje społeczne. Lecz za nadto usilnie pracował nad spisaniem dzieł dworu rzymskiego. Jestem pewny, że gdyby z podobną uwagą zastanowił się nad zdarzeniami swojego czasu, przyszedł by do zupełnie przeciwnego wniosku. Bez wątpienia, stronnictwo wyzwolone nie miało szczęścia dokonać emancypacji; dokonana ona została przez tych co w przeciągu długich lat statecznie się jej opierali; ale dzięki dowodom i sile stronnictwa wyzwolonego, trudność rozwiązana została w sposób zaspakajający; chociaż dokonali tego jego dani przeciwnicy. Nie żałę się na postępowanie, które zdawało się katolikom być właściwym względem rządu n. p. ani, bo jestem pobłażliwym dla uczucia, jakim tchną dla głowy swojego kościoła. Powoduje nimi błąd i złudzenie; ale ten błąd jest godny pożałowania, wolno nam mieć nadzieję, że z czasem zmienia swe przekonania. Mówię to szczególnie o czcigodnym członku Dungarvanu.

Co do szanownego baroneta, który wytoczył wniosek, składam mu z uszanowaniem należyte dzięki. Winstuję mu, że dał nowy dowód wierności i przywiązania do kościoła, którego jest wyznawcą. Czyny mu to zaszczyt i im władza świecka papieska znajduje się w większym niebezpieczeństwie, tém chwałobniejsze jest oświadczenie przez czcigodnego baroneta przywiązanie, ale może być pewnym, że sprawa tej władzy jest zgubiona. Sądze wszakże, że czcigodny baronet nie wiele jej dopomógł, wytaczając ją w taki sposób na rozprawę izby; bo jakiegokolwiek są usługi które rozumiał, iż złożył władzy świeckiej papieskiej i książętom z Włoch wyrugowanym, myślę, że gdyby z góry wiedział o odpowiedziach moich zacnych przyjaciół, podsekretarza stanu w wydziale spraw zagranicznych i kanclerza szachownicy, wolalby był zamilczeć. Rzecz oczywista, że Włochy ogromnie zyskały na świeżych zmianach. Nie mogę w tej spóźnionej porze dnia rozszerzać się nad temi zmianami, ani też nad okrucieństwami popełnionymi przez tych, których za sankcją papieża wysłano z Rzymu, tudzież za sankcją tego nieszczęśliwego króla, który jak

wygnaniec żyje pod jego opieką. Ale te okropności, sądze, iż powinny ostrzec każdego od wzięcia na siebie obrony sprawy splamionej takimi zbrodniami. Jeżeli kraje południowe włoskie są w omdle i zawichrzeniu, nie należy tego przypisywać jedynie i wyłącznie interwencji; ale emmisarjuszom, temu stekowi społeczeństwa, wysłanym w tamte strony.

Szanowny p. Peacock mówi, że nie pragnie powrotu Włoch do dawniejszego stanu i oświadcza się za federacją. Federacja była bez wątpienia planem początkowym wskazywanym przez traktat villafranki; ale czas uczynił od-tąd postępy i rzecz stała się niemożliwą. Włochy są zjednoczone, prócz Rzymu i Wenecji.

Szanowny baronet twierdzi, że król włoski nie posiada nigdy Rzymu i że papież nie przestanie w nim rezydować; a szanowny przedstawiciel Dungarvanu, który zdaje się być tłumaczem zamiarów Boskiej opatrności, — zapowiedział nam, że papież będzie zawsze panem Rzymu. Co do mnie, jako słaby i prosty śmiertelnik, nie będący prorokiem, ani tłumaczem Boskiej opatrności, — skromnie rozumiem, że jest rzeczą niepodobną, aby władza świecka papieska ostać się mogła.

Każdy rok każdy dzień, każda godzina, przydana do jej trwania, oddała lud włoski od władzy duchownej i dobro głowy wyznania katolickiego wymaga, aby sam wyrzekł się tego świeckiego panowania, którego tak ciężko nadużywali ci co działali pod jego powagą. — Wszakże te oba prorocтва nie są z sobą sprzecznymi, bo choćby papież rzekł się władzy świeckiej, może zawsze przebywać w Rzymie, jako głowa duchowna katolickiego kościoła.

Powiedziano także, że dola papieska, jako władcy świeckiego, jest w ręku cesarza Francuzów. Wątpię o tem nie należy. Bo to pewna, że władza świecka papieża, w dzisiejszym swoim stanie, zupełnie zależy od obecności w Rzymie załogi francuskiej. Słyszałem mówiących, że papież powinien być panującym niezawisłym; ale coż jest zawisłości, jak monarcha potrzebujący 20,000 żołnierzy cudzoziemskiego wojska, dla obrony od własnych poddanych?

Niechę mówić, że zajęcie francuskie gwałci prawo międzynarodowe, bo to zajęcie ma miejsce za zgodą papieża, ale jest to wyraźne zgwałcenie zasady nieinterwencji, zasady ogłoszonej przez Francję, również to zajęcie jest w oczywistej sprzeczności z oświadczeniami uczynionymi na początku wojny. Wówczas zapowiedziano, że celem wojny było powrócić Włochy samym sobie i uczynić je wolnymi od Alp do Adrytyku. Włochy nie są wolne, bo wielka część najważniejszych ich posiadłości jest zajęta przez wojska cudzoziemskie. Nie mogę pomyśleć, aby taki stan rzeczy miał trwać zawsze. Nie wierzę, aby sama Francja pragnąć miała jego przedłużenia. Wspomniano w ciągu tych rozpraw, że zjednoczenie Włoch jest przeciwnem dobru Francji, słyszałem i to, że to zjednoczenie było przeciwnie dobru Anglii. Włochy wolne nie będą szprzymierzeniami wojskowymi lub morskimi Francji, ale będą narodem cywilizowanym kupczym, a zawsze postępowym. Na pewnych stanowiskach swych granic będą zaporą między Francją i najazdem; utrzymuje więc; że Francja przyjąłaby politykę krótko widzącą, patrząc zazdrośnym okiem na jednolitą włoską, bo ta jednolita byłaby pożyteczna nie tylko dla Francji ale i dla Anglii; bo z utrwaleniem narodu, cieszącego się podobnemi do naszych instytucjami, wypłynął by wielki wzrost naszego handlu.

Lękam się, aby czcigodny i uczony baronet, powodowany bez wątpienia najlepszymi zamiarami, nie zadał wielkiego uszczerbku swojej sprawie podnosząc spór, który podał mojemu zacnemu przyjacielowi i innym członkom zgromadzenia do zupełnego obalenia jego twierdzeń. Wyrzuciłem powołanie dla jego wierności, a teraz, w imieniu rządu, dziękuję mu, że nam przypisał całą odpowiedzialność za wywołanie Włoch. Zadaniem naszym, było zachowanie ścisłej neutralności. Ale to nie przeszkodziło nam okazywać dla sprawy włoskiej najgorętszego społeczeńia i naszego najzupełniejszego uznania. Nie gniewamy się więc za przypisywany nam udział przez czcigodnego i uczonego baroneta, żałujemy tylko, żeśmy nań nie zasłużyli. Za dni starego Rzymu wpływ ludu rzymskiego objawił się w zdobyczach. W innym okresie, papież w czasie swych największych potęg wywierali wpływ prawie wyłączny na umysły ludzkie niemal we wszystkich częściach Europy. Barbarzyńcy obalili potęgę wojskową Rzymian, władza duchowna pierzchnęła pod wpływem rozlania się światła umysłowego w Europie. Jestem przekonany, że Rzym może być przeznaczony nie do panowania nad Europą, ale do wywierania na nią wpływu kiedy zostanie stolicą Włoch.

Jestem pewny, że Włochy rozwina swoje zdolności a wówczas ujrzymy tam ogromny postęp w sztukach, w umiejętnościach, w działalności handlowej, w mądrości politycznej, w ulepszeniach wszelkiego rodzaju, — i pod tym względem Rzym zawsze wywierał będzie potężny wpływ na inne narody. Rlady wybiję ta godzina, a mocno wierzę że nie jest tak daleką jak to rozumie zaży dzentelman, chey, aby potomność wydała sąd między tymi co przyczynili się do tego wypadku przez mądrość rad swoich, przez swój wpływ i tymi co się Włochom sprzeciwiali przez upor, którzy byli zapaśnikami, rzecznikami wszelkiego zepsucia, okrutnego i ciemniejszego w instytucjach włoskich. Potomność nas rozsądzi, bez trwogi odwołujemy się do jej wyroku. (Okłaski).

Wnieśnienie, aby izba odroczyła się do 28 kwietnia, zostało przyjęte.

Austria.

Peszt, 15 kwietnia. Dziennik *Hirnoek*, który chciałby wymazać z konstytucji węgierskiej prawa 1848 roku, potępiane przezeń równie jak przez radę cesarstwa i tymczasowego pana Schmerlinga, przepowiedział powrót pewnego rodzaju pół legalności, ustanie obecnego stanu rzeczy. Ma być mianowany ta vernicus, który aż do przyszłego sejmiku zastąpi namiestnika królewskiego i Palatyna. Podług tegoż dziennika, hrabiowie Forgach i Apponyi pracują nad programem mającym pogodzić dyplomat państwowy z samoistnością konstytucyjną Węgier.

Gdy *Hirnoek* oddaje się swoim marzeniom dawnych dobrych czasów przed rokiem 1848-m, Pátnik otrzymuje list, że hr. Nadazdy przedsiębierze herkulesową pracę przetworzenia samoistnego i konstytucyjnego węgierskiego królestwa i całego narodu węgierskiego na jakiś dodatek do austriackiej rady cesarskiej a to za pomocą kutek do austriackiej rady wyborczej. Tak jedni spodziewają się rzeźniarstwa urny wyborczej. Tak jedni spodziewają się rzeźni niepożyczeń, powrotu do przeszłości, do przywilejów, do wyłączności, gdy inni lękają się pochłonięcia wszystkich ś żywotnych przez biurokratyczny despotyzm, ubarwiony wywołaniem pozorami. Tymczasem, wespół tych niedorzecznych nadziei i tych prawowitych obaw, jesteśmy świadkami rzeczywistości, prawdziwie zdumiewającej. Według rozkazu zarządzającego komitatem elzenburgskim, nikt od-tąd nie będzie miał prawa rozliczania się ze swymi umocowanymi, kassjerami, dłużnikami, i t. d., bez wiedzy i pozwolenia rządu. Kapitalista nie będzie mógł, podług swęj uwagi, wypożyczać swych kapitałów, lub dopomnieć się o nie u swych dłużników, bez wdania się polleji. Doradca za-

Grob pański ubierany w katedrze, jak cała świątynia, odznacza się uroczystą prostotą. Grob ten stanowi dobrze namalowaną, ciemną grota; ukryty blask lamp i świece rozjaśnia jej wnętrze, po grocie pną się bliźszcze galezie, nad grota rotunda wsparta na kolumnach, służy do umieszczenia Najświętszego Sakramentu. Rozłożyste palmowe drzewa, widniejąc z daleka, uzupelnia

Wszak i książęca Alberta nic łatwiejszego nie by-
jak mieć w swoich majątkach zadziwiająco urodzaje, rozko-
sne budynki gospodarskie, utrzymywanie w pysznych ob-
rach i stajniach najpiękniejsze zwierzęta, pochodzą-
z najszlachetniejszych rasek w świecie; podróżując gospo-
darze gromadnie by napływali dla obcejnania podobny-
błyszcących nakładów, ale pytamy się jaką praktyczną
korzyść odniesliby ci zwiędzający z tych wspaniałych wzo-
rów? Chwaliliby, unosili się, wykrzykiwali, że pi-
knie, wspaniale, lecz zakończenie tych pochwał byłoby z-
wsze jednakie. że trzeba by zostać wśród księciem i

Pomijając już inne gałęzie przemysłu, w ścisłym związku z powyższymi zostające, szczególnie nasza uwaga zwracana na się wyroby z wełny, które z zastosowaniem maszyn przedziałnych zwiększyły się w olbrzymim stopniu. W 1738 r. w Westriding w hrabstwie York wyprodukowano 75,000 chustek wełnianych; w 1817 roku już 490,000, a w 1834 wyrobiono takowych o 450,000 więcej niż r. 1817.

„Na cinie'm podworu' jednego z najohydniejszych
kwartałów Londynu, pisze Eugene Buret, mieszkała fa-
milia z 8-miu osób złożona, w jednej malutkiej izdebce,
którę prowadzili ciśnie wschody naksztalt polaman-
chwiejający się drabinki. Ojciec tej rodziny, tkacz z pro-
fessji, 36 lat wieku, zarabiał tygodniowo po 7½ szyling
lecz nie miał całego tygodnia zajętego pracą, i od dwóch
miesięcy komorne jego nie było opłacone (po 2½ szyl.
tydzień). W pokoju jego dosłownie żadnego sprzętu oprócz
krosien widać nie było. W jednym kącie na przegubie
słomie tułilo się troje maleńkich dzieciak zupełnie nagie

КАЗЕННЫЯ ОБЪЯВЛЕНИЯ.

Подольскій приказъ общественаго призрѣнія объявляетъ, что въ ономъ будетъ продаваться заложенное и просроченное имѣніе помѣщицы Розалии Потоцкой, состоящее Подольской губерніи въ Ямпольскомъ уѣздѣ, часть села Молчанъ, въ которой числится по 10 ревизіи на лице 36 душъ мужескаго пола временно-обязанныхъ крестьянъ, со всеми принадлежностями и землею въ количествѣ 171 десятины, 504 саженой, за не взносъ платежей по займу 2040 руб., произведенному Потоцкою въ Подольскомъ приказѣ въ 1845 году. Торги назначены 6-го іюля 1862 года съ узаконенною чрезъ три дня переторжкою. Желающіе участвовать въ торгахъ могутъ рассматривать подробную опись означенному имѣнію въ канцеляріи приказа до наступления срока торговъ во всѣ присутственные дни отъ 9 утра до 3 часовъ по полудни. 1—178

Таврической губерніи Евпаторійскій городской магистратъ на основаніи 1239 статьи тома X части I свода зак. гражд. изданія 1857 года вызываетъ наследниковъ скоропостижно умершаго шкипера Россійскаго судна именуемаго Царь Давидъ, Евпаторійскаго мѣщанина Саввы Николау Цемлидидиса прежде бывшаго турецко-подданнымъ, дабы они въ установленный 1241 статью того же X. т. срокъ явились въ этотъ магистратъ для полученія наследства съ представлениемъ доказательствъ о правахъ своихъ на оное. Марта 20 дня 1862 года. 1—200

Гродненская палата государственныхъ имуществъ объявляетъ, что въ присутствіи ея 4 и 8 іюня 1862 года будутъ производиться торги на отдачу съ подряда перестройки каменной православной церкви Слонимскаго уѣзда въ имѣніи Островъ по составленнымъ проекту и сметѣ, коими исчислено расхода при безденежномъ отпускѣ отъ казны лѣса, 2931 руб. 55 коп. Желающіе участвовать въ сихъ торгахъ обязаны явиться въ означенные сроки въ палату, или прислать свои объявления въ запечатанныхъ конвертахъ съ благонадежными залогами, равняющимися третей части подрадной суммы. 1—195

Отъ Горыгоріицкаго земледѣльческаго института симъ объявляется, что приемъ молодыхъ людей желающихъ поступить въ ученики землемѣро-таксаторскихъ классовъ, при Горыгоріицкомъ институтѣ состоящихъ, будетъ производиться по экзамену 1-го сентября текущаго 1862 года. Посему желающіе поступить въ ученики сказанныхъ классовъ имѣютъ подавать прошенія на имя директора института, съ приложеніемъ документовъ о происхожденіи (метрическаго свидѣтельства, завіреннаго консисторіею, копій съ указа герольдіи, или копій съ протокола дворянскаго депутатскаго собранія, или указа объ отставкѣ отца, или формулярнаго списка о службѣ отца, или увольнительное отъ общества свидѣтельство), и не позже 1-го сентября 1862 года.

Положеніе о землемѣро-таксаторскихъ классахъ можно получать безденежно въ Горкахъ, Могилевской губерніи въ канцеляріи совѣта земледѣльческаго института. 2—177

Отъ Виленскаго полиціймейстера объявляется о выѣздѣ за границу Саксонской подданной Софіи Грубе. Полиціймейстеръ Полковникъ Васильевъ. 3—185

ОГЛОШЕНИЯ СКАРБОВЕ.

Подольскій урядъ powszechnego opatrzenia ogłasza, iż w nim będzie się przedawał zastawiony i przeroczony majątek obywatelki Rozalii Potockiej, w Podolskiej gubernji w Jampolskim powiecie położony, składający się z części wsi Molczan, w której liczy się według 10 pól ludności obecnych душъ pięć męzkich 36 włóścian czasowie obowiązanych, ze wszystkimi przynależnościami i ziemią w ilości 171 dziesięcin 504 sążni, za niewypłatę rat z pożyczki 2040 rubli, przez rzeczoną Potocką w Podolskim urzędzie pow. opatrzenia w 1845 roku zaciągniętej. Targ jest naznaczony 6-go lipca 1862 roku, ze zwykłym w trzy dni przetargiem. Życzący uczestniczyć w tych targach, mogą rozpatrywać inwentarz szczegółowy przedającego się majątku w kancelarji urzędu przed nadejściem terminu targów, we wszystkie dni odbywających się posiedzeń, od godziny 9 z rana do 3 po południu. 1—178

Taurycki gubernji Eupatoryjski magistrat miejski na zasadzie 1239 artykułu tomu X części I zbioru praw cywil. wyd. 1857 roku, wzywa spadkobierców nagle zmarłego szypira statku Rosyjskiego zwanego Król Dawid, mieszczanina Eupatoryjskiego Saby Mikołaja Cemliidiady, który przedtem był poddany Turckim, ażeby ci w ustanowionej 1241 artykulem tegoż X tomu terminie przybyli do tego magistratu, dla otrzymania spadku, ze złożeniem dowodów do prawa otrzymania go. Dnia 20 marca 1862 roku. 1—200

Grodzińska izba dóbr państwa ogłasza, iż w jej sądowej dnia 4 i 8 czerwca 1862 roku będą się odbywały targi na oddanie z podradu przebudowania murowanej cerkwi Prawosławnej, w Słonimskim powiecie w majątku Ostrowie położonej, według ułożonego projektu i cennika, którym wyliczone z bezpłatnym wydaniem od skarbu drzewa, w ogóle 2931 rub. 55 kop.; życzący uczestniczyć w tych targach, zechcą przybyć na nie do izby, lub przysłać swoje oświadczenia w pakietach opieczętowanych, z pewnymi zastawami, równającymi się trzeciej części summy podradowej. 1—195

Horyhorecki instytut rolniczy niniejszem ogłasza, że przyjmowanie młodzieży na uczniów do klas mierniczo-taksatorskich w instytucie Horyhoreckim, będzie się odbywało na mocy egzaminu 1-go września ter. 1862 roku. Przeto życzący wejść do liczby uczniów klas pomienionych, mają podawać prośby do dyrektora instytutu, z załączeniem dokumentów stanu (metryki przez konsystorz poświadczonej, kopji ukazu heroldji, lub kopji protokołu Szlacheckiego zgromadzenia deputacyjnego, albo ukazu o dymisji ojca lub jego spisu służbowego, albo też uwalniającego świadectwa gromady), i nie później jak dnia 1-go września 1862 roku.

Ustawę o klassach mierniczo-taksatorskich, można otrzymywać bezpłatnie w Horkach, w gubernji Mohylewskiej w kancelarji rady instytutu rolniczego. 2—177

Polcemejster Wileński ogłasza, iż Saksońska poddana Zofja Grube wyjeżdża za granicę. Polcemejster Półkownik Wasiljew. 3—185

KANTOR

Kommissowo-Informacyjny wszelkich zleceń ziemiańskich nowo-założony pod firmą

JÓZEF SOCHANEK i Spółka

na Krakowskim Przedmieściu obok Hotelu Saskiego N. 431 w Warszawie.

W obecnym stanie interesów ziemiańskich Kantory Kommissowo-Informacyjnej przy rzetelnem dopełnianiu zobowiązań swoich, mają przed sobą zadanie niemałe, które należyte spełniając ze znajomością stosunków gospodarstwa wiejskiego, mogą dobrze zasłużyć się sprawie rolnictwa polskiego.

Podpisany będąc gospodarzem, obywatelem wiejskim przez lat wiele, praktycznie zatem znając potrzeby współobywateli, przeniosłszy się do Warszawy, zamierzył z upoważnienia kommissji Rządowej spraw wewnętrznych z dnia 2 (14) Marca 1862 r. N. 4415/6753 założyć Kantor Kommissowo-Informacyjny. Kierunki, w jakich Kantor ten działać zamierza głównie odnoszą się do spraw rolnictwa polskiego, a o ile te ostatnie wiążą się z interesami, które w mieście załatwić można, o ile zresztą dom nasz w Stolicy Królestwa istniejący nieś może pomoc obywatelom wiejskim, o tyle zamierzam rozszerzyć zakres jego działalności. Zadaniem więc Kantoru kommissowo-informacyjnego pod firmą moją nowo-założonego jest:

- 1) Załatwiać wszelkie zlecenia ze stosunków ziemiańskich, rolniczych, handlowych i przemysłowych wynikające, a mianowicie:
- 2) Kupno i sprzedaż dóbr ziemskich, kolonizacja, zamiana, dzierżawa, zastaw majątków ziemskich.
- 3) Sprzedaż i nabycie nasion roślin gospodarskich, z głównym naciskiem na ułatwienie sprzedaży obywatelom ziemskim nasion w kraju naszym wyprodukowanych.
- 4) Pośredniczenie w sprzedaży i kupnie drzewa budowlanego i opałowego, oraz wszelkich przedmiotów produkcji leśnej i gospodarskiej, fabrycznego przekształcenia jako i surowych materiałów. Maszyny i narzędzia rolnicze obowiązują się kantor nasz dostarczać o ile można z krajowych fabryk po cenach jak najprzystępniejszych.
- 5) Zamierzamy pośredniczyć w sprowadzaniu i sprzedaży reproduktorów w hodowli zwierząt domowych z zarodkowych obór, stajni i owczarni, których kraj nasz wiele posiada, a bez znajomości zobowiązań i potrzeb, bliższe okolice tylko z postępów w tej gałęzi gospodarstwa wiejskiego korzystać mogą, my chcielibyśmy pośrednictwem naszym rozszerzyć tę korzyść w całym kraju.
- 6) Również zajmować się będziemy dostarczaniem obywatelom ziemskim porządnych i uczciwych oficyalistów gospodarskich oraz weterynarzy i ludzi twardego rzemiosła. Nacisk kładziemy na to wyrażenie, gdyż mamy zamiar te tylko indywidua przedstawiać, które świadectwa-

mi i opinią zkądinąd powziętą przekonają nas o zdolności i uczciwym wypełnianiu poprzednich obowiązków.

7) Wywołana, nakoniec kwestja sprowadzania ludzi pracy z zagranicy jako to: parobków, zagrodników, kolonistów czasowych i wieczyistych, stanowić będzie jedną z ważniejszych czynności Kantoru naszego. Znając potrzeby obywateli ziemskich, umiając praktycznie ocenić zdolności rolnika, uwzględniając zresztą potrzeby czasu i narodowości, ludzi pracy, o jakich mowa, sprowadzać zamierzamy jedynie z pobratymczych nam plemion jak z Czech, Morawji i t. p. krain Słowiańskich.

8) W celu rozpowszechnienia pszczolnictwa, pośredniczyć zamierzamy w dostarczaniu ulów pomysłu Lubienieckiego, Dzierżona, Dolinowskiego, Prokopowicza, Wasniewskiego i innych. Na żądanie sprowadzać możemy wielce przez praktycznych pszczolarzy zalecane Pszczoły Włoskie. Z jedwabnictwa przyjmujemy pośredniczenie w sprzedaży oprzędów jedwabniczych, dostarczać możemy jacekca jedwabnicze z krajowego chowu. Z rybactwa mamy zamiar sprowadzać na żądanie przyrządy do sztucznej hodowli ryb i ikry zapłodnioną sztucznie. Ten odcień hodowli ryb jak wiadomo szerokiego nabrta rozmia-
rów za granicą.

9) Wszelkie nowości z dziedziny mechaniki rolniczej, o wynalezieniu których wspomina prasa perjodyczna rolnicza krajowa i zagraniczna, na żądanie obywateli celem poczynienia prób praktycznych w kraju naszym sprowadzać gotowi jesteśmy.

Te są co główniejsze kierunki przyszłych zajęć naszych w sferze ziemiańskich kommissów, dodatkowe zajęcia Kantoru naszego dotyczące bardziej mieszkańców stolicy i miast znaczniejszych Królestwa są następujące:

- a) Stręczenie i wynajmowanie lokali w Warszawie.
- b) Zastawy domów tak w Warszawie jako wszelkich nieruchomości w Królestwie i prowincjach wschodnich dawniej Polski.
- c) Lokacje kapitałów na hipotece dóbr i domów miejskich.
- d) Załatwianie korespondencji z władzami, pisanie prośb, tłumaczenie dokumentów z obcych języków, załatwianie interesów prawnych i administracyjnych, czy to na zlecenia listowne czy też na plenipotencję ogólną lub respective interesu kwerendy dokumentów do legitymacji szlacheckiego pochodzenia i t. p.

Stosunki kommitentów z kantorem naszym, chcielibyśmy urządzić po obywatelsku. Wzajemna umowa przy o ile można najmniejszym stawieniu warunków wynagrodzenia za starania i prace nasze, będzie głównie zasadą nas obowiązującą.

Zyskanie ufności współziemian jest na pierwszym planie działań naszych, któremu mamy nadzieję, że przy zobowiązaniu bliższemu porozumieniu sprostaemy.

W Warszawie dnia 17 (29) marca 1862 r.
SOCHANEK et Comp. 3—175

PRZEWODNIK FILOZOFII przez Amadeusza Jacques, Juliusza Simon i Emila Soissac, profesorów filozofji. Dzieło uwieńczone przez Radę wychowania publicznego, przekład E. Ziemiękiej Tom I zeszyt 2-gi opuścił prasę drukarską i zawiera koniec Psychologii. Trzeci zaś zeszyt zawiera Logikę, ukończony zostanie w tym miesiącu. Prenumeratę przyjmują wszystkie księgarnie w Warszawie, na prowincji w Cesarstwie, oraz na wszystkich urzędach i stacjach pocztowych w Królestwie, za granicą po cenie złp. 10. Osoby zamieszkałe w Cesarstwie, chcące to dzieło zaprenumerować, raczą się udać do ekspedycji gazet w Warszawie, załączając opłatę złp. 12, lub wprost do wydawcy A. NOWOLECKIEGO przy ulicy Krak. Przedm. N. 457, wprost komunny Zygmunt, a dzieło otrzymają franco.

Nakładem księgarni A. NOWOLECKIEGO wyszedł z druku 3-ci zeszyt dzieła pod tytułem:

WĘGRY.

Pod względem historycznym, artystycznym, literackim i społecznym, podług najlepszych źródeł, głównie, podług dzieła, wydanego przez towarzystwo pisarzy francuzkich, pod kierunkiem madyńskiego historyka J. Boldenya; wraz z poglądem na stosunki tego kraju z Polską, Austrią i innemi mocarstwami europejskimi. Przekład z francuskiego przez S. P. Przypisami do historii Polskiej odnośnemi uzupełnił K. Wł. Wojciecki. Dzieło to ozdobione przeistę 70 drzeworytami.

W poprzednich ogłoszeniach jak i w rozestawnym prospekcie zapowiadaliśmy było: że pierwszy 400 prenumeratorem jako premjum otrzymają dzieło na glansowanym papierze i dodaną zostanie mapa Węgier wraz z tytułem chromolitografowanym przedstawiającym herby i godła Królestwa Węgierskiego. Ponieważ oznaczona liczba na premjum już wyczerpana została i gdy wielu jeszcze nowych zgłaszających się prenumeratorem żąda być pomieszczonymi w liczbie powyżej oznaczonej, przeto wydawca w celu zadość uczynienia zwiększa liczbę premjum o 200 egzemp; po wyczerpaniu tej liczby, jak to już było w prospekcie zapowiadaliśmy, cena dzieła z powodu bardzo znacznych kosztów podwyższoną zostanie.

Przedpłata na całe dzieło z 6-ciu poszytów złożone, z 30 przeszło arkuszy druku się składające, dotąd wynosi złp. 40. Prenumeratę przyjmują wszystkie księgarnie krajowe i zagraniczne, oraz urzęda i stacje pocztowe w Królestwie za opłatą złp. 43 gr. 10 wraz z kosztami przesyłki. Abonentci odbierający jakiekolwiek pisma inne w kopertach pocztowych odbierać mogą łącznie z temiż pismami i dzieło wyżej wymienione, bez żadnej dopłaty za koperty.

Osoby w Cesarstwie, chcące to dzieło zaprenumerować, zechcą albo nadesłać złp. 43 gr. 10 do ekspedycji gazet w Warszawie lub wprost pod adresem wydawcy. 1—194

NA ULICY Portowej w domu Telegrafu przejdzie się kareta na leżących resorach. 3—193

OGŁOSZENIA PRYWATNE.

Potrzebna jest wiadomość o zamieszkaniu p. TEODORA JUONA (urodzonego w Kurlandji). Uprasza się o nadesłanie do Redakcji.

POISKŲ ARENDY I PRODAŻI IMIENNY.

Proszę гг. поміщиків, желающихъ продавать или отдаѣ въ арендное содержаніе свои имѣнія или фольварки, уведомить меня, нижеподписавшагося о своихъ имѣніяхъ и доставить мнѣ въ самое скорѣйшее время всѣ подробно описанія условій, въ Вильнѣ на улицѣ Сувочъ, въ домѣ Селивы подл. N. 26, или же пожаловать самимъ на мою квартиру, потому что мнѣ известны многіе господа изъ Пруссіи, желающіе купить или взять въ аренду, имѣнія или фольварки. Г. Вильно апрѣля 13-го дня 1862 года.

Помѣщикъ изъ Пруссіи ПОЛИЦЪ.
NAPYTUJĄ DZIERŻAWY I PRZEDAŻY MAJĄTKÓW.

Szanowni obywatele mający do wybycia lub wydzierżawienia majątki lub folwarki, zechcą niżej podpisanego jak najprędzej uwiadomić szczegółowie o warunkach, w mieszkaniu zajmowanym w Wilnie na ulicy Subocz w domu Sielawy pod N. 26-m, albo też przybyć tam osobiście; mam bowiem wielu kapitalistów z Prussji, żądających nabyć na własność lub zadzierżawić majątki lub folwarki. M. Wilno, dnia 13 kwietnia 1862 roku. Obywatel z Prussji ZOLLITZ. 1—218

Niżej podpisany inżynjer i Technik Rolniczy, ma honor ofiarować swe usługi panom obywatelom, do drenowania pol, skrapiania łak i szczegółowego pomiaru gruntów. Wykonywał już tego rodzaju roboty w wielkich rozmiarach i z najpomysłniejszym skutkiem w Prusach, Czechach i Węgrzech. Łaskawo poruczenia, upraszam adresować przez Wilno w Giedrojcach J. W. P. R. Jasińskiego. R. HAUPTMANN. 1—220

Są do sprzedania meble nowe, mało używane, widzieć meble i dowiedzieć się o cenie można, na Pohulance w domu W. Burhardta. 1—219

Dobrze usposobiony AGRONOM, który się zajmował gospodarką po większych majątkach w Królestwie Polskim i w Prusiech, życzy sobie mieć obowiązek u któregoś z obywateli tutejszego kraju. Bliższa wiadomość u Roberta Mrongowiusa w domu Fiorentiniego. 1—217

Wyszła z druku i jest do nabycia we wszystkich znaczniejszych księgarniach, nowa powieść pod tytułem: „Biórko, obrazek obyczajowy z lat ostatnich minionego wieku” przez autora Pamiętników ks. Jordana (Kazimierza Bujańskiego) 2 tomy in 12-to cena rs. 1 k. 80. Skład główny w drukarni A. Syrkina w Wilnie. 3—150

OGŁOSZENIE.

Mam honor zawiadomić szanowną publiczność, iż w Wilnie na Antokolu przeciw s. Piotra nad Wilją w domu Undrewicza pod N. 1370 odkryłem Fabrykę Pieców glinianych z polewą porcelanową różnych kolorów; prócz tego fabryka przyjmuje wszelkie obstalunki podług rysunku, mianowicie: kominki, wazony różnej wielkości, listy do obłożenia kłobów, ramy duże i małe, lampy, konsole, kroksztyny i ozdoby do ubrania zewnętrznego domu, wszystko to zbywać się będzie po cenach przystępnych, za dobroć i akuratność fabryka ręczy. 2—201

Warszawski Magazyn Mód, przy ulicy Niemieckiej w domu Lejboszyca, na nadechzące święta, został zaopatrzony we wszelkie stroje odpowiednio do mody i pory roku jako to: kapelusze, kapelusiki neapolitańskie, stroje, czepki, siatki niemieckie kapelusze słomkowe i t. d. polecając się ceną umiarkowaną i wyborem materiału. 3—189

Przy dworcu kolei żelaznej są do sprzedania dogodnie dla zabudowania PLACE rozmaitej wielkości, oraz ogród fruktowy z murowaną altaną, naprzeciw samego dworca, przy ulicy Sądowej. Bliższa wiadomość w domu półkownikowej Krauzowej, przy ulicy S-to Stefankiej. 1—216

Jest do wypożyczenia na pewną ewikcję 3,000 r. sr., dowiedzieć się można u W. Jagielli Sekretarza Kantoru Szpitala Sawicz. 1—205

UWADOMIENIE.

Niniejszem mam honor zawiadomić osoby mające udział w grze, w moim kantorze, loterii na dobrą SZYMANÓW i SEROKI, aby losy do drugiej klasy, najdalej do dnia 1-go Maja wykupione zostały, w przeciwnym razie tracą prawo do swoich numerów.

Osobom za obrębem Wilna i Kowna, zostającym, tabelki z 1-jej klasy, jako też losy do 2-jej kl. pocztą są odesłane.

MRONGOWIUS.
Kolektor w Wilnie i Kownie. 3—187

W domu Hartwichowej przy ulicy Dominikańskiej jest do zbycia BILLARD ze wszystkimi przyborami; dowiedzieć się u Raca tamże. 2—202

Ktoby miał dom w Wilnie do zbycia przy ulicy Jępszej, Murgrabia domu Puzyny wskaże na bywec. 2—204

Księgarnia **M. Orgelbranda** w Wilnie otrzymała:
WIELKI ZAPAS**ALBUMÓW DO FOTOGRAFII**(zastosowanych do formatów biletów wizytowych) w najróżnorodniejszych kształtach i oprawach, po cenach znacznie umiarkowanych od dotychczas praktykowanych: **Od 1 Rsr.**, do kilkunastu.**Fotografie znakomości Krajowych****i zagranicznych, tak dawniejszych jako i współczesnych**, w kształcie biletów wizytowych, po 50 kop. Oddzielny katalog nowo wydrukowany, w tych dniach się rozeszle.**MALOWANE ARKUSZE WZORÓW**

NA PAŁACE, DOMY, CHATKI, FORTECE, TEATRA, MEJNY, MAGAZYN, POKOJE. Wycinają się one z cząstek narysowanych na arkuszach, potem sklejają według załączonych wzorów i ustawiają na deseczce lub tekturze. Cena arkusza 30 kop. Z końcem przeszłego roku sprowadzony transport rychło rozprzedany, najwymowniej świadczy o użyteczności pomienionych arkuszy malowanych i zajęciu niemi powszechnie obudżonem.

GLOBUSY NIEBIESKIE I ZIEMSKIE

w różnych językach i rozmiarach, na ceny od 65 kop. do kilkudziesięciu rubli.

1—210

Wody Mineralne prawdziwe

wprost ze źródeł tegorocznego czerpania, jako to Obersalzbrun i gorzka Woda (Bitter Wasser) nadeszły do handlu P. Grużewskiego pod firmą Wojciechowicza w Wilnie a następnie z innych źródeł, jedno po drugim, każdego tygodnia nadchodzić będą, przeto polecając takowe interesentom, tak miejscowym jak i w oddaleni zamieszkałym, którym przesyliki z akuracją i pociągłością ułatwić się będą. 1—221

PIGULKI CAUVIN

prawdziwe Paryżkie są do sprzedania w handlu P. Grużewskiego pod firmą Wojciechowicza. 1—221

Pigulki z roślin pana Cauvin

APTEKARZA-CHEMISTY, UCZNIĄ SZKOŁY WYŻSZEJ W PARYŻU, na placu Tryumfalnej bramy N. 10.

Pigulki te pomagają trawieniu pokarmów, są toniczne i krew oczyszczają. Użycie ich łatwe, a skuteczność niezawodna. Są jedynym środkiem przeciw niestrawności, złym humorom, ostrości krwi, a najlepszym lekarstwem na powrocie do normalnego stanu funkcji żywotnych. Przygotowane wyłącznie z roślinnych substancji, wzmacniają kiszki i trzewia, oczyszczają, nie utrudniając żołądka i nie osłabiając żadnego z organów ciała.

Użycie ich nie wymaga ani diety, ani osobnego napoju; pod tym względem są one jednym z najdogodniejszych i najskuteczniejszych środków czyszczących, dotąd znanych, i dla tego w słabościach gwałtownych a zwłaszcza chronicznych, jak: zapalenie kiszek, zamulenie żołądka, astma, mocny katar, liszaje, migrena, ból głowy, szkodliwy i t. p., pożądaną sprawują skutek.

Wartość pigulek Cauvin w dwóch słowach da się skreślić: przywracają one i utrzymują zdrowie.

Cena pudełka 2 franki z metodą użycia w pięciu językach.

Sprzedaje się w Warszawie w aptekach u panów Mrozowskiego, Fijałkowskiego i Górskiego; w Krakowie u pana Molendzińskiego; we Lwowie u pana Tomanek w Samborze u pana Riddel i u pana Franzos w Brodach w Galicji. Mogą być także dostarczone za pośrednictwem Redakcji Tygodnika Mód w Warszawie po złp. 4 za pudełko. 6—135

Skład wód Mineralnych naturalnychkupca EDWARDA FECHTLA, ma honor donieść iż w bieżącym jako i w przyszłym miesiącu kwietniu wysła zakazy do wszystkich używających źródeł wód naturalnych; uprasza najpokorniej szanowaną publiczność także wszystkie interesujące się osoby o zgłoszenie się z pewnymi zamówieniami, aby bez przewłoki czasu żądane wody rychło otrzymać by mogły. Wilno, 25 marca 1862 r. 3—172

NAKŁADEM I DUKIEM KSIĘGARNI p. f.

JÓZEFA ZAWADZKIEGO

Wyszły ostatnimi czasy następujące nowe dzieła:

- 1) BIBLIJA ŁACIŃSKO-POLSKA podług tekstu łacińskiego Wulgaty i przekładu Polskiego X. Wujka, z komentarzem *Menochjusa* na język Polski przełożonym Tom I. 8-o maj. str. 542, przedpłata na 4 Tomy, góra 200 arkuszy ścisłego druku fracta pagina, wielkiego formatu in 8-o zawierające, rs. 9, z przesyłką do bliższych miejsc rs. 10.
- 2) Za przesyłką do dalszych miejsc, do których opłata pocztowa więcej jak 10 k. sr. od funta wynosi, doliczać się będzie podług wagi i odległości.
- 3) KATOLICYZM I JUDAIZM czyli listy pisane do byłych braci Izraelitów przez P. Drach przekład z francuskiego 3-o stron. 176 k. 75.
- 4) SILVA-RERUM. Opowiadanie z wieku przeszłego przez K. W. Wojcieckiego 2 tomiki 12-o str. 382 rsr. 1 k. 50.
- 5) TEORIA JESTESTW ORGANICZNYCH przez Jędrzeja Sniadeckiego. Nowe ścisłe wydanie 3 Tomy w jednym 12-o str. 377 rsr. 1 k. 20.
- 6) SKARB CZYLI CHRONOLOGICZNY HISTORJI POLSKIEJ, od najdawniejszych czasów do końca XVIII wieku. Książka dla młodzieży i ludu przez X. U. R. 2 części 18-o str. 178, k. 30. Biorący na raz 10 egzemplarzy płacą po kop. 25.

Predaje się nowo restaurowany DOM na rogu Preobrażeńskij i Tatarskiej ulicy, o cenie dowiedzieć się można w tymże domu. 2—212**W**Trockim powiecie w majątku Pana Bolesława Scypiona Romera jest do zbicia sześć kłaczów dobrej rasy. 2—211**SPRZEDAJE SIĘ** DOM w m. Wilnie przy ulicy Mostowej i Nadbrzeżnej położony, z kilka oficynami, sklepami, spiżarniami, stajniami, ogrodami i t. d. pod NN. 774, 776 i 799. 2—215

Na ulicy Wielkiej w domie Baumana sprzedaje się KOCZ LANDAROWY, na stojących resorach z pakami, który życzył nabyć, widzieć może w każdym czasie i powziąć wiadomość o cenie. 2—214

Zdatny pod każdym względem pisarz proweniowy, który od kilku lat w wielkich dobrach swój urząd sprawuje, szuka od s. Jana r. b. dla siebie posady. Bliższą wiadomość udzieli na listy fr. W. Urbanowski w Wileńskiej Dobroczynności. 2—213**ЧЕСТЬ ИМЬЮ** известить всѣхъ нуждающихся въ моемъ пособіи, что я изъ за границы возвратился въ г. Вильно.

Зубной врачъ МЕЙЕРГОФЪ. 3—186

MAM HONOR uwiadomić wszystkich potrzebujących mojej pomocy i rady, że powróciłem z zagranicy do m. Wilna.

Dentysta MEYERHOFF. 3—186

POTRZEBNY JEST do nabycia majątek, w pobliżu Wilna lub kolei żelaznej położony, w obszarze dobrej wielkości od 40 do 60 lub więcej, uprasza się o przysłanie wiadomości do Wilna, do magazynu p. Fiorentiniego na imię Horbaczewskiego. 1—223**B**ILETY 4-go oddziału, klasy 2-iej na dobra SZYMANÓW i SEROKI są do nabycia u Szmajły Kulikina, na ulicy Niemieckiej w domu Kuryckiego. 3—188**O**gier ciemno gułady lat pięć po Rządowym ogierze Fenomen, który w roku zeszłym 1861 odebrał na wystawie premjum będzie do sprzedania; można go widzieć dnia 3 maja w domie Mackiewicz na ulicy Ostrobramskiej. 2—207**ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY KORZONA**Ma zaszczyt uwiadomić Szanowną Publiczność, że od dnia dzisiejszego *Cena portretów będzie niższą i stałą*, a mianowicie po 6 rub. i po 4 rub. tuzin w celu zrobienia jej przystępniejszą dla osób mniej zamożnych.Pragnąc przyjmować w każdym czasie i jak najdokładniej spełniać wszelkie obśtałunki, **ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY KORZONA** świeżo sprowadził z Paryża udoskonalone maszyny, (odbijające za jednym razem 12 portretów), iżadnych najnowszymi wynalazków w tej sztuce nie ominię, żeby tylko zadowalać Szanowną Publiczność, której względami od lat kilku szczerzy się.Jakoż wkrótce wyda **ALBUM** z 20 najcenniejszych **WIDOKÓW FOTOGRAFICZNYCH WILNA** złożone, gustownie w angielskie płótno, oprawne. O wyjściu na świat **ALBUMU**, Szan. Publiczność przez tę gazetę będzie uwiadomiona. 1—224**DONIESIENIE LEKARSKIE.**Nie masz jednego lekarstwa któreby w praktyce medycznej zaprowadziło tak zupełną przemianę jak *Pigulki czyszczące krew i przeczyszczające p. Cauvin*.

Najznakomitsi lekarze używają ich dziś i przepisują swym chorym wspierając się na zasadzie następujących uwag:

- 1) Pigulki te są czyste z roślin przygotowane.
- 2) Miłe dla oka i przyjemnego smaku.
- 3) Bardzo skuteczne i działanie ich nie wystawia na żadne niebezpieczeństwo oczyszczające ciało ze wszelkich zepsutych humorów.
- 4) Działają wprost na cyrkulację krwi, w arteryach, przywracają i odnawiają krew zupełnie.
- 5) Lekarze, którzy rozbiór chemiczny tych pigulek zrobili wprzód nim je swym chorym przepisali jednoznacznie oświadczyli, że *Pigulki czyszczące krew i przeczyszczające p. Cauvin* są najlepszym lekarstwem tego rodzaju aż do dziś znanem. Po tak licznych świadectwach którzy mógł wątpić o ich dobrym skutku. Pudełko z 30 pigulek złożone kosztuje dwa franki, z sześćdziesięciu pigulek 3 franki 50 centymów.

Sprzedaje się w Warszawie u p. Mrozowskiego ulica Podwał N. 482; w Krakowie u pana Molendzińskiego; we Lwowie u pana Tomanek; w Samborze u pana Riddel i w Wilnie u pana Chrościckiego i u pana Franzos w Brodach w Galicji. Mogą być także dostarczone za pośrednictwem *Tygodnika Mód* przy ulicy Żabiń N. 956 w Warszawie po 4 złoto za jedno pudełko. 1—162Wslawione i doświadczone w swych skutkach *Pigulki roślinne wzmacniające-zwalniające*.**CAUVINA**

APTEKARZA-CHEMIIA AKADEMII PARYŻKIEJ

otrzymała prosto z Paryża Apteka **CHROŚCICKIEGO**, *cena pudełka 30 pigulek zawierającego złp. 4 czyli 2 franki*.Prawdziwe Cauvina, różni się od imitowanych, napisem pilules *ante cibum* purgatives Vegetales, gwiazdką czarną o 12 konicznych promieniach, na których Pilules purgatives, caudatelnymi pilulami etc. Cauvin, wewnątrz znajdującą się informacją w 5-u językach i są przesypane luską grochową.

Pigulki Cauvina używają się jako środek wzmacniający i oczyszczający krew, przygotowany wyjątkowo z ekstraktów roślinnych pierwiastków. Ich predki skutki i nieprzekre użycie stawia je w rzędzie lekarstw wyborowych, z tej to przyczyny zasłużyły na uwagę lekarzy, którzy ich z skutkiem pomysłnym używają: w silnych i chronicznych cierpieniach żołądka, kiszek, wątroby, śledziony, przeciwko astmie, katarom, zairytowaniu kanału oddechowego, płuc, i t. d., także przeciwko tym cierpieniom, które pochodzą, ze złotyku żółci, flegmy i t. p. Bole głowy, migrena, nudności ustają po użyciu tych pigulek; oczyszczają ciało, zmniejszają ostrość krwi, sprawiając najpożądane skutki w chorobach skórnych, szkodliwych, liszajach, pokrzywce etc. Żaden ze środków nie jest tak dzielnym we wszelkich zatkaniach, które są najczęściej przyczyną tylu chorób u kobiet i osób zmuszonych do życia siedzącego.

Pigulki Cauvina jako środek zwalniający, nie osłabiając żołądka, nie osłabiają żadnego organu, niewymagają przy użyciu herbaty, bulonu, diety, ostrożności zachowywanych przy innych lekarskich i zmiany codziennego trybu życia. Z tej przyczyny możemy zapewnić, że one są najlepszym ze wszystkich zwalniających lekarstw, i najsilniej wpływają na uregulowanie strawności.

Pigulki te rotia swój skutek w przeciągu 5-u do 6-ciu godzin i mogą się używać w każdej porze i w czasie dla każdej osoby najdogodniejszym, najlepiej jednakże używać w czasie obiadu w lyżce zupy, wody, lub innym trunku, za pomocą których łatwiej się łączą, z pokarmami i pomagają trawieniu.

Trudno jest oznaczyć ilość pigulek do przyjęcia każdej osobie. Zważać trzeba na wzrost, temperament stosować się do potrzeby silniejszego lub słabszego działania pigulek. Zwyczajna dora dla dzieci mniej 12 lat mających od 1—2 pigulek na dzień, dla starszych od 2—4, a dla osób otyłych po 5 do 8; dozę tę w razie za silnego działania, należy zmniejszać. Pigulki Cauvina po większej części powinny być uważanymi za najskuteczniejsze między lekarstwami zwalniającymi, ich wartość można oznaczyć w następujących wyrazach: „podtrzymują i utrwalają zdrowie“.

Polski fabrykant cegieł, opatrzone chlubnymi świadectwami szuka zajęcia się, wiadomość w domu Mackiewicz na N. 1264 za Ostrą Bramą, nazwisko jego Haase. 1—225**NA SNIPISZKACH** w domu Kurtowskiej jest do sprzedania **KOCZ** lekki i parę gończych psów. 3—203

W Drukarni A. H. Kirkora.

UWADOMIENIE KSIĘGARSKIE.Księgarnia pod firmą **RUBENA RAFAŁOWICZA** zwraca uwagę pp. Gospodarzy wiejskich i lubowników ogrodów, na świeżo u niej wyszłe w 6-m wydaniu dzieło, odpowiadające potrzebom obecnej pory roku p. n. **OGRODY POŁNOCCNE** we 3-ch tomach z 10-ciu tablicami zawierającymi 70 figur, przez Józefa Strumilę, Cena rsr. 6. Oprócz tego księgarnia ta otrzymała ostatnimi czasy nowości literatury czystej w różnych gałęziach wiedzy, a między innymi wiele mogących służyć do ochronek wiejskich i czytelników ludowych. 1—222**O MACHINACH ROLNICZYCH ULEPSZONYCH W DOSTOJEWIE.**Przez lat pięć pod Pińskiem w Duboi, w dobrach **J.W. Józefa Korzenieckiego** były moje żniwiarki na próbach. Każdego roku w żniwiarkach tak mlich jak i innych, zauważano, co i ja sam to podzielałem, iż były i za ciężkie dla koni i nierówno składały kupki do wiązania. Dopiero praca moja została oceniana. U **J.W. J. Korzenieckiego** w roku rzeszłym, były moje trzy żniwiarki parokonne na próbach, wyżyły zboża morgów około 100. Żęły w orce zagonowej 6 skibowej wzdłuż i w poprzek zagonów, żniwo odbywało się w różnym zbożu, w gęstem i w rzadkiem i popłataniem, i w ozimie i w jarzynie. Każde zboże chociaż w różne strony powylegało, żniwiarki wszakże żęły równo i składały kupki daleko równiej od ręcznego żniwa i ziarna z kłosów niewybijały. Obecni żęciu sprawdzając postępek żniwiarek, zauważyli, iż każda przez półtorej godziny wyżywała jedną dziesięcinę to jest za żenców dziennych do 9-ciu, przyczem było wiele zebranych obywateli i agronomicznych gospodarzy, którzy ocenili moje kifkanastoletnie dążenie, i po przekonaniu się, że już żniwiarki najdoskonalsze, **J.W. J. Korzeniecki** takowych zamówił u mnie na następne żniwo jeszcze dla dóbr swoich sztuk osiem, także obywateli sąsiedni dużo pozamawiali po 1 i po 2 i po 3. Cena parokonnej żniwiarki r. sr. 150. Jednokonnej cena 120 r. Żniwiarka waży od 12 do 15 pudów dla przewózki może zabrać jednokonna furmanka. Przy użyciu wymaga dwóch koni średniej rasy.**MEOCARNIE** urządzą się z suchego i dobornego drzewa z najlepszego żelaza, na osiach stalowych toczonych. Jest lekka na koniec zbudowana w najprostszą konstrukcję to jest, aby w razie zepsucia mogła być dostępną w reperacji dla każdego kowala czyli cieśli, ciąg ma dwójki t. j. na trybach lub pasach rzemieńnych, wymiata każde zboże tak oziminę jak i jarzynę najczystszej, nie zostawia ziarna w kłosach chociażby słoma, była wilgotna sama machina wytrzęsa i odrzuca w stronę.1) **MEUCARNIA** o sile jednego konia przy pomocy 6 ludzi wymiata w godzinę od 2 do 3 kop., cena 160 rsr.2) **MEOCARNIA**, o sile pary koni wymiata w godzinę kop 4 cena r. sr. 200.3) **MEOCARNIA**, o sile trzech koni wymiata w godzinę kop 6. Cena r. sr. 250.4) **MEOCARNIA**, o sile koni czterech wymiata w godzinę kop 8. Cena r. sr. 300.

W przeszłym roku rozebrało u mnie takowych machin sztuk 120, postawionych na miejscu, zbudowanych dawniejszych drewnianych i na miejscu czubunnych dla tego, że teraz moje maszyny doprawione do najlepszego stopnia. Życzący zaś mieć młóćarkę, która by od razu wydawała ziarno czyste dopłacają do ceny powyższej r. sr. 50.

5) **WIAŁKA** urządza się na wzór Warszawskiej z różnicą, że przy mojej wiałce urządza się młynek z rozdzielaczami dla oczyszczenia ziarna od pośladow, kirzy, plewy, piasku i innych nieużytecznych nasion, które można wieczorem po wymłóceniu cało-dziennego wymłotu przeczyszczyć korey 200 z góra. Cena r. sr. 60.6) **MEYNER**, do młecia zboża na chleb, z kamieniami naturalnymi, które do każdego ciągu można zastosować to jest na pas rzemieńny, a w razie można młec i rekami, który parą koni przez godzinę młec żyta na chleb korzec jeden i do dwóch. Cena r. sr. 70.Miński gub. Pińskiego powiatu we wsi Dostojewie uprzywilejowany Fabrykant **JÓZEF JAKUSZYK**. 3—176**В**следствие постановленія общаго собранія соучастниковъ, главная дирекція Лифляндскаго Дворянскаго Кредитнаго Общества симъ объявляетъ, что рента по подлежащимъ уплатѣ Лифляндскимъ закладнымъ листамъ впродъ сѣ апрѣльскаго срока рентовой уплаты 1862 г. ежегодно повышено отъ 4 до 4½ процента, и затѣмъ, возвышенная рентовая уплата 2½ процента на полгода начнется съ октябрскимъ срокомъ рентовой уплаты.Рига, 19 марта 1862 N. 383.
Глав. директ. С. П. баронъ Кріделеръ.
Стар. секрет. Ф. баронъ Ф. Тиденгаузенъ. 2—206**W**skutek uchwały ogólnego Zgromadzenia uczestników, dyrekcja główna szlacheckiego Towarzystwa kredytowego inflanckiego, podaje do powszechnej wiadomości, że procenta od liwonskich listów zastawnych zaczęwszy od terminu kwietniowego 1862 r. zostały podwyższone z 4 na 4½ % rocznie, a zatem podwyższona opłata 2½ procentów za półroka przypadających, rozładnie się w terminie październikowym 1862 r. Ryga d. 19 marca 1862 N. 383.C. P. baron *Krüdener*, dyrektor główny.
F. baron von *Tyzenhausen* sekretarz starszy 2—206

ПРЕЙСЪ-КУРАНТЬ
КИТАЙСКИМЪ КЯХТИНСКИМЪ ЧАЯМЪ

ПОСТАВЩИКА ДВОРУ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА ВЪ МОСКВѢ,

МОСКОВСКАГО 1-Й ГИЛЬДИИ КУПЦА

АНДРЕЯ ОРЛОВА.

АДРЕСЪ МАГАЗИНОВЪ:

1-й, Главный, ВЪ МОСКВѢ, на Кузнецкомъ Мосту въ Галлерей князя Голицына, №№ 12, 15 и 16;
2-й, ВЪ ХАРЬКОВѢ, на Московской улицѣ, въ домѣ Кочетковой;
Оптовой Амбаръ ВЪ МОСКВѢ, на Варваркѣ, въ Старомъ Гостинномъ Дворѣ, № 62.

МАРТА 1-го ДНЯ		1862 ГОДА.			
Цѣна за фунтъ серебра		Цѣна за фунтъ серебра			
Руб.	Коп.	Руб.	Коп.	Руб.	Коп.
ЧЕРНЫЕ ЧАИ.					
Полутонный Сансинский	1	35	ЖЕЛТЫЕ ЧАИ.		
Фамильный лучшихъ фамилий	1	50	САНЬ-ПХАНЬ	4	—
Красенный ХУНМЫ высочайш. сортъ	1	60	САНЬ-ПХАНЬ, высочайш.	5	—
Фуцанский Хуны МЯОТАНЬ высочайш.	1	80	ЛАНСИНЬ	6	—
Ароматический ПОДЗЮКОНЬ НЭНХЭО	2	—	САНЬЮ-САНЬ-ПХАНЬ, ароматический	9	—
Саджунъ отборный 1-й сортъ	2	15	ЛАНСИНЬ СЮ-ФАЮНЬ НАН-ДЖИНЬ	18	—
Ароматический или такъ называемый ИМПЕРАТОРСКИЙ	2	15	ЛАНСИНЬ въ банкахъ въ 1 фунтъ	1	90
ЦВѢТОЧНЫЕ ЧАИ.					
Цвѣточный Сансинский	—	—	„ въ атласной банкѣ въ 1 фунтъ	7	—
Полутонный цвѣточный ШИХУ-КОНЬ и КОЧАЧЕНЬ	2	25	„ въ атласной банкѣ въ 1 1/2 фунта	11	—
Квадратный ФО-ХЫН-ЧЕНЬ и КАШЕН-ЧУАНЬ	2	50	ЛАНСИНЬ ВАНСУНЧО, въ плетюшкахъ, 1 1/2 ф.	11	—
ЦВѢТОЧНЫЕ ЛАНСИННЫЕ ЧАИ.					
Ароматический букетный ШИЛУНГА и ЮЧЕН-Ю-АНЬ	2	75	ЛАНСИНЬ, высокаго достоинства, въ банкѣ, 5 ф.	70	—
„ СЮ-ФА-ЮНЬ и МАЮСИНЬ	3	—	„ въ китайской плетюшкѣ, 5 ф.	45	—
ЛАНСИННЫ СРЕБРОВИДНЫЕ АРОМАТИЧЕСКИЕ ЧАИ.					
Лансинъ изъ Фузы МАЮКОНЬ	3	25	Любителямъ желтаго чая рекомендуется ЛАНСИНЬ-СЮ-ФАЮНЬ	35	—
„ „ КОЛУНКО	3	50	ЦЕХА, за банку въ 3 фун.	12	—
„ „ КУЛОНЬ-САМЕ	4	—	ШТУЧНЫЕ ЗЕЛЕННЫЕ ЧАИ.		
Ароматический КУЛОНЬ САМЕ, новый	6	—	Ланцовый, въ шелковой банкѣ въ 1 ф.	4	—
„ „ КУЛОНЬ КОХУСИНЬ	9	—	„ въ атласной банкѣ въ 1 1/2 ф.	5	—
ЛАНСИННЫ ЗАТХЛЫЕ ЧАИ.					
Лансинъ затхлый СЮ-ФА-ЮНЬ, старый	4	—	Высокий, въ богатой банкѣ въ 1 ф.	6	—
„ „ МАЮ-СИНЬ НАНДЖИНЬ	5	—	Высокий сортъ, ароматический, банка въ 5 ф.	45	—
„ „ КУЛОНЬ САМЕ, старый	6	—	ХАНСКИЙ, самый высочайш. сортъ, банка 3 1/2 ф.	75	—
Самый затхлый ШИЛУХА 1855 года.	9	—	Хулутунский, въ ящикахъ въ 10 ф.	40	—
ЗЕЛЕННЫЕ ЧАИ.					
Жемчужный ЧЕНКОТАЙ	3	50	ШТУЧНЫЕ ЛАНСИННЫЕ БѢЛЫЕ БУКЕТНЫЕ ЧАИ.		
Златовидный ароматический	5	—	Пунцовый шелковый банки въ 1 ф.	3	—
„ „ высочайш. сортъ	7	—	Атласный бѣлый банки въ 1 ф.	5	—
Высокий сортъ, АРОМАТИЧЕСКИЙ	9	—	Сребровидный высочайш. сортъ, банка въ 1 ф.	8	—
Самый высочайш. КУЛОНЬ-ХЫНЬ	24	—	Ароматический, въ китайской ткани въ 1 ф.	15	—

Сюрпризный ящикъ необыкновенно красивой отделки, съ высшаго сорта ЖЕЛТЫМЪ ЧАЕМЪ, въ 12-ти фигурн. банк., въсѣ 1 1/2 ф., цѣна 50 рублей сер.
Вновь полученъ чай китайской укладкѣ въ пунцовыхъ шелковыхъ банкахъ, въсѣ въ 1 фунтъ, цѣна 3 руб. сер.

ОПТОВАЯ ПРОДАЖА ЧАИ.

Торговый полутонный Сансинский	95 рубл.	Цвѣточный квадратный 4-й сортъ	110 рубл.
„ „ лучшихъ фамилий	100 —	„ „ лучший сортъ	120 —
Торговый полутон. Сансинский Хуны разныхъ фамилий	105 —	„ „ первосортный	150 —
„ „ красенный	110 —	Лансинны разныхъ фамилий	170 —
„ „ фамильный разныхъ фамилий	110 и 115 —	„ „ высочайш. сортъ	180 —
„ „ Хуны разныхъ ф.	120 и 125 —	„ „ Кухусинъ розанисый	225 —
„ „ Саджунъ	140 —	„ „ Сюфаюнъ, старый затхлый	275 —

Лансинны Россійско-Американской компаніи всѣхъ мѣтокъ.

Всѣ сорта чаевъ рекомендуются; но изъ нихъ въ особенности предлагаются: АРОМАТИЧЕСКИЙ ПОДЗЮКОНЬ НЭНХЭО въ 2 р. с., АРОМАТИЧЕСКИЙ СЕДЖУНЪ въ 2 р. 15 к., ЦВѢТОЧНЫЙ ШИЛУНГА БУКЕТНЫЙ въ 2 р. 75 к., АРОМАТИЧЕСКИЙ БУКЕТНЫЙ СЮ-ФАЮНЬ и МАЮСИНЬ въ 3 р. с. и ЛАНСИНЬ КОЛУНКО въ 3 р. 50 к.

Гг. желаніе выписывать ЛАНСИННЫ благоволятъ обозначить, какой желаютъ имѣть вкусъ: чисто-розанисый или съ затхлостію; затхлый чай отъ 4 до 9 р. с.

Пересылку чая цѣлыми цибиками чрезъ почту контора на свой счетъ не принимаетъ и скидки 5% не дѣлаетъ.

Московский 1-й гильдии купецъ АНДРЕЙ АНАСЬЕВЪ ОРЛОВЪ.

При выпискѣ чая въ слѣдующія губерніи уступка 5% дѣлается на 25 р. сер. и болѣе.

Въ Владимірскую	10	Въ Орловскую	15
Витебскую	15	Пензенскую	15
Вологодскую	15	Псковскую	15
Воронежскую	15	Рязанскую	10
Калужскую	15	С.-Петербургскую	15
Костромскую	15	Симбирскую	15
Курскую	15	Смоленскую	15
Минскую	15	Тамбовскую	15
Московскую	10	Тверскую	10
Могилевскую	15	Тульскую	10
Нижегородскую	15	Харьковскую	15
Новгородскую	15	Ярославскую	10

При выпискѣ чая въ нижеслѣдующія губерніи и области уступка 5% дѣлается на 50 рублей серебр. и болѣе.

Въ Армянскую	30	Въ Иркутскую	30	Въ Саратовскую	20	Въ Выборгскую	20
Астраханскую	25	Кавказскую	25	Таврическую	25	Санктъ-Михайловскую	25
Бессарабскую	25	Казанскую	20	Тобольскую	30	Новгородскую	25
Блгородскую	25	Каменица-Подольскую	25	Томскую	30	Таврическую	25
Владимирскую	20	Кіевскую	20	Херсонскую	25	Купюскую	25
Волынскую	25	Ковенскую	20	Черниговскую	20	Удѣлорскую	25
Вятскую	25	Курляндскую	25	Эстляндскую	25		
Гродненскую	25	Лифляндскую	25	Якутскую	30	Царство Польское:	
Грузинскую	30	Олонекскую	25			Въ Августовскую	25
Екатеринославскую	30	Оренбургскую	25	Великое Княжество		Варшавскую	25
Винейскую	20	Пермскую	25	Финляндское:		Люблинскую	25
Землю В. Дон. (Чер.)	25	Полтавскую	20	Въ Або Бьернеборгскую	25	Плоцкую	25
		Самарскую	20	Вазаскую	25	Радомскую	25

Печатано съ дозвол. Г. Московск. Оберъ-Полцим., СВИТЫ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, Генераль-Майора, Графа Крейца.

Въ Типографіи Лазаревскаго Института Восточныхъ Языковъ.



МОСКВА, МАРТА 1 ДНЯ 1862 ГОДА.

УВѢДОМЛЕНИЕ
ТОРГОВАГО ДОМА ФИРМЫ
МОСКОВСКАГО 1-Й ГИЛЬДИИ КУПЦА АНДРЕЯ АФАНАСЬЕВА

ОРЛОВА,

ПОСТАВЩИКА ДВОРУ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА ВЪ МОСКВѢ.

Контора въ настоящее время имѣетъ честь увѣдомить о вновь полученныхъ чаяхъ изъ Кяхты, оплаченныхъ новой пошлиной, которые и поступили въ оптовую и розничную продажу съ сего 1-го Марта 1862 года съ пониженіемъ цѣнъ противъ прежнихъ; о добротѣ оныхъ Контора считаетъ совершенно лишнимъ распространяться, а проситъ обращать вниманіе при выискѣ на вкусъ чая.

Контора нужнымъ находить указать на то правило, которымъ руководствуется болѣе 25 лѣтъ, постоянно отпускать чай высокой доброты и извѣстныхъ Фучанскихъ плантацій, а именно: Ароматическіе, **МАЮТАНЪ, ШИЛУНХА, ЮЧЕНЬЮ-АНЪ, КОЛУНКО, ХАШЕНЧУАНЪ, КОФАЧЕНЪ, ДЗЮИКОНЪ СИШЕНХУ, СЕДЖУНЪ, ФОХЫН-ЧЕНЪ, КОХУСИНЪ, СИНЬЮЦУНЪ, СЮФАЮНЪ ЮХУТА, ТЯНЛИХУ, ПЮДЗЮКОНЪ, НЕНХЕО.**

Всѣ вышепоименованные чай лично мною отобраны и опробованы: за доброту оныхъ имѣю честь ручаться.

Московской 1-й гильдии купецъ **АНДРЕЙ АФАНАСЬЕВЪ ОРЛОВЪ.**

Чай нашей фирмы можно получать въ ниже-поименованныхъ городахъ, у извѣстныхъ торговыхъ лицъ:

- Въ **ТИФЛИСѢ**: у Ивана Сергѣевича **ЧИЖОВА**; на Головинскомъ проспектѣ, въ домѣ Шюева;
- **ТЕЛАВѢ**: у Захара Степановича **ХУДАДОВА**;
- **ОДЕССѢ**: у Семена Осиповича **МОНГУБИ**; Александровскій проспектъ № 16.
- **СИМФЕРОПОЛѢ**: у братьевъ **КОИЛЮ**; въ домѣ Берга.
- **ЕКАТЕРИНОСЛАВЛѢ**: у Емельяна Игнатьевича **МИСИНА**; на Успенской площади.
- **РОСТОВѢ** на **ДОНУ**: у Капитона Ивановича **МЕРКУЛОВА**; Казанская ул., д., Стаценко.
- **МГЛИНѢ**: у Василія Прокофьевича **БАРЛУЕВА**;
- **НОВГОРОДѢ**: у Андрея Семеновича **ХРЪНОВА**; Знаменская ул., собств. домъ.
- **СТАРОЙ РУСѢ**: у Владимира Васильевича **ВАСИЛЬЕВА**;
- **ПОРХОВѢ**: у Ивана Андреевича **КЛОПЦОВА**;
- **ВИТЕБСКѢ**: у Алексѣя Григорьевича **СЕРЕДНЯКОВА**;
- **ПЛОЦКѢ** и **ВЛОЦЛАВСКѢ**: въ Кредитныхъ домахъ Компаніи Домбскій Графъ Скарбекъ Слубицкій.
- **Płock i Włocławek**: w Kredytnych domach Dombowski, Graf Skarbek Słubicki.

Контора считаетъ нужнымъ увѣдомить, что, кромѣ поименованныхъ гг. корреспондентовъ, можно получать чай фирмы нашей и въ ярмаркахъ отъ извѣстныхъ лицъ, съ которыми имѣемъ оптовую торговлю; Какъ-то: въ Кіевѣ во время контрактовъ; въ Ильинской въ Подтавѣ, въ Воздвиженской въ Королевцахъ, въ Масленицкой въ Ромнахъ и во многихъ другихъ ярмаркахъ.

Отъ всѣхъ вышеозначенныхъ лицъ можно получать чай нашей фирмы только на мѣсть ихъ торговли; пересылка же чрезъ почту производится исключительно изъ Главнаго Московскаго Магазина (въ Галлерей князя Голицына, № 12); а изъ Харьковского Магазина, по одной только Харьковской губерніи, съ уступкою 5% съ суммы при выискѣ на 25 рублей. — Гг. иногородные торговцы, желающіе имѣть для продажи чай нашей фирмы, благоволятъ съ требованіемъ обращаться въ Главный Московскій Магазинъ.

ПЕРЕСЫЛКА ЧАЕВЪ ЧРЕЗЪ ПОЧТУ

во всѣ города Россійской Имперіи, Царства Польскаго, Великаго Княжества Финляндскаго и Кавказскій Край, конторою нашего Торговаго Дома принимается на свой счетъ.

СВЕРХЪ СЕГО ДѢЛАЕТСЯ УСТУПКА 5% СЪ РУБЛЯ:

выписывающимъ изъ губерній, при пересылкѣ въ которыя платится вѣсовыхъ 10 и 15 к. съ фунта, при единовременномъ требованіи на 25 р. сер., и выписывающимъ изъ губерній или областей, при пересылкѣ въ которыя платится вѣсовыхъ 20, 25 и 30 к. съ фунта, при требованіи на 30 рублей сер. въ одинъ ящикъ.

Гг. иногородныя особы, желающія выписывать чай, благоволятъ адресовать свои письма на имя московскаго 1-й гильдии купца **Андрея Афанасьевича ОРЛОВА, ПОСТАВЩИКА ВЫСОЧАЙШЕМУ ДВОРУ**, въ Галлерей князя Голицына, № 12, въ Москвѣ.